

AZ OFFSHORE HALÁLA

© Brother Layman

© Brother Layman

Brother Layman

AZ OFFSHORE
HALÁLA

© Brother Layman

Budapest, 2011. december

Szaklektorok:
Dr. Deák Dániel egyetemi tanár, Budapesti Corvinus Egyetem
Dr. Tóth Mihály büntetőjogász, egyetemi tanár, Pécsi Tudományegyetem

Borító-design: Brother Layman
Grafikus: Juhász Gábor Tamás

© Brother Layman
www.azoffshorehalala.com
<http://www.facebook.com/azoffshorehalala>
info@azoffshorehalala.com
info@brotherlayman.com

Harmadik, módosított, e-könyv (ebook/ibook) kiadás,
2011. december

A második kiadáshoz képest aktualizálva lett az amnesztiáról szóló 26. fejezet a 2011-es törvénymódosítások miatt, valamint bővült a könyv a 19.5, 20.4.3.1, 21.5, 23.10.1, 23.17, 27.8. fejezetekkel és módosult a Zárzó is.

A könyv 2011 júliusában megjelent második (papír)kiadásának tulajdonosai számára a könyv weboldalán és facebookoldalán a két legfontosabb új fejezetet közzétettük, ami a 26. fejezet a 2010-2011-2012. évi amnesztia szabályairól, és a 21.5. fejezet a külföldi rendszámmal ellátott járművek belföldi üzemeltetésére és használatára vonatkozó szabályok a 2011. szeptember 1-től, ill. 2012-től hatályos törvény alapján.

ISBN: 978-963-89517-0-0

Minden jog fenntartva. Jelen könyvet vagy annak részleteit tilos reprodukálni, adatrendszerben tárolni, bármely formában vagy eszközzel – elektronikus, fényképezési úton vagy más módon – a kiadó engedélye nélkül közzélni. Ehhez kapcsolatfelvétel a fenti emailcímen.

TARTALOM

ELŐHANG	15
BEVEZETŐ	23
• 1. • OFFSHORE-REQUIEM. A HATPONTOS „OFFSHORE-KIVÉGZŐ” LISTA	55
• 2. • ADÓPARADICSOMI VÁLLALKOZÁS – LÁTSZÓLAG KÖNNYŰ SIKER, DE MILYEN ÁRON?	64
2.1. A KHM-faktor	64
2.2. Az USA adóhivatalának gyakorlata az offshore ügyletekkel kapcsolatban	67
2.2.1. Fiktív számlázás vagy túlszámlázás	71
2.2.2. Halasztott adózást kínáló offshore kompenzációs megoldások	72
2.2.3. Követelések faktorálása	72
2.2.4. Tisztességtelen biztosítási ügyletek	72
2.2.5. Offshore szerencsejáték	72
2.2.6. Offshore pénzek felhasználása hitelkártyák segítségével	73
2.2.7. A tartalom és nem a forma határozza meg az adózást	73
2.2.8. A üzleti tevékenység „áthelyezése” egy trustba nem mentesít az adózás alól	74
2.2.9. A többcéges áttételek nem változtatják meg a jövedelem jellegét	74
2.2.10. További adócsalási sémák az IRS analízisében	75
2.2.11. A vagyon hazahozatalának néhány legnépszerűbb módszere	76
2.2.12. Az adóparadicsomok szerepe	77
2.2.13. Pénzmosás	78
2.2.14. Cégalapítók és segítők	79
2.2.15. Amikor az ügyfél jelenti föl az adóoptimalizálásban segítő ügynökséget	80
2.2.16. A bejelentők jutalma 15–30% közötti júdáspénz	81
2.2.17. Az elítéltek 81%-a börtönbüntetést is kap, átlagosan 44 hónapot	85
2.2.18. Az offshore cég tulajdonosának (UBO) felderítése	90

• 3. • MIRE (VOLT RÉGEN) JÓ AZ OFFSHORE CÉG?	95
3.1. Az előnyök (hamis) ígérete	95
3.2. Kivonható-e az offshore vállalkozás a hazai adózás hatálya alól?	99
3.3. Milyen veszélyeket rejt az UBO számára az offshore külföldi joga?	100
3.4. Elérhető-e adóparadicsomban anonimitás?	100
3.5. Könnyen megszüntethető-e az offshore vállalkozás nemkívánatos következmények nélkül?	102
3.6. Megválhat-e a magyar magánszemély az adójogi illetőségtől?	103
3.7. Lehet-e kozmetikázni a gazdasági eredményt a gazdasági elszámolásokban offshore vállalkozások bevonásával?	103
3.8. Lehetséges-e a hazai vállalkozás adóalapjának csökkentése adóparadicsomi vállalkozással lebonyolított ügyletek révén?	104
3.9. Ajánlatos-e idegen offshore pénzügyi vállalkozásokba beszállni befektetőként, illetve üzletelni velük?	104
3.10. Érvek és ellenérvek az offshore üzletek jogosságának igazolhatósága mellett és ellen	105
• 4. • FOGALMAK	106
4.1. A Game Starttól a Game Overig – az offshore rövid története	106
4.2. Miért és hogyan alakult ki az offshore iparág?	108
4.3. Az offshore iparág résztvevői, a közvetítő és közreműködő ügynökségek, ügyvédek, tanácsadók, privátbankárok – és felelősségük	109
• 5. • A TITOKBAN – ENGEDÉLY NÉLKÜL KÉSZÍTETT – HANGFELVÉTEL FELHASZNÁLHATÓSÁGA A BIZONYÍTÁSI ELJÁRÁSBAN	114
• 6. • AZ OFFSHORE KÖRNYEZET VÁLTOZÁSA: A PARADICSOMI ÁLLAPOTTÓL A BEFAGYASZTÁSIG	119
6.1. Nemzetközi erőfeszítések az offshore ellehetetlenítésére	119
6.2. A tényleges tulajdonos nemzetközi jogsegély nélküli felderítése	130
6.3. A vég kezdete: a tényleges üzleti tevékenység helyének feltárása	136
6.4. Az offshore cég magyar belföldi illetőségű adóalany	139
6.4.1. A belföldi illetőségű adóalany, a külföldi illetőségű adózó és a külföldi személy elhatárolása	140
6.4.2. Az offshore számlák hitelességi problémái	148
6.4.3. A telephely meghatározása	167
6.4.4. Ügyvédek offshore képviselési joga is telephelyet valósíthat meg	172
6.4.5. A telephely a Taotv. meghatározásában	175
6.4.6. A cégnyilvántartásba bejegyzett fióktelep útján folytatott vállalkozási tevékenység	177

6.4.7. Külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepének társasági adóalapja	178
6.4.8. A külföldi, fióktelepnek nem minősülő (cégnyilvántartásba be nem jegyzett) telephelye	180
6.4.9. Kereskedelmi képviselő	181
• 7. • MIÉRT MAGYAR BELFÖLDI ILLETŐSÉGŰ ADÓALANYOK A KETTŐS ADÓEGYEZMÉNYES OFFSHORE CÉGEK?	184
• 8. • TRANSZFERÁR-SZABÁLYOZÁS	200
• 9. • MITŐL ILLEGÁLIS AZ OFFSHORE CÉG HASZNÁLATA „ADÓTERVEZÉSRE”?	201
9.1. UBO tervez – Adó-Szentháromság végez	203
9.2. Miért illegális az offshore céges beszámolás magyar cégbe a Tao tv. alapján?	207
9.3. A rendeltetésszerű joggyakorlás elve az offshore konstrukciók létalapját szünteti meg	209
9.4. Az alkotmánybírói gyakorlat	218
9.5. Adóparadicsomi/offshore tervezés és visszaélés az európai közösségi jogban lefektetett alapvető szabadságok figyelembevételével	236
9.5.1. Előzetes megfontolások	239
9.5.1.1. A tárgyi jog kiüresedése és a tárgyi jogban való megrekedés egyidejű jelenléte	239
9.5.1.2. A joggal való visszaélés paradoxonja	242
9.5.2. Jogesetek	244
9.5.2.1. Adóemigráció	245
9.5.2.2. A közösségi joggal való visszaélés objektív és szubjektív feltételei	247
9.5.2.3. A határon átnyúló adóügyi együttműködés harmonizációja	248
9.5.2.4. Alapvető EK-szabadságok és az ellenőrzött külföldi társaságokra irányuló szabályozás	249
9.5.2.5. A részesedéscsere illegalitása	255
9.5.2.6. Alultőkésítés és az egyezményi jogkorlátozó klauzula alkalmazhatósága	257
9.5.2.7. Harmadik országbeli személyek kizárása az alapvető EK-szabadságokból és a nemzeti adókedvezmények megvonása valós gazdasági jelenlét hiányában	259
9.5.2.8. Az adózónak biztosítandó ellenbizonyítás követelménye	262
9.5.2.9. A külföldi jövedelem ellenőrzésére vonatkozó szigorúbb szabályok alkalmazhatósága	264

9.5.3. Összegzés: az európai közösségi szabadságjogok nem nyújtanak védelmet az offshore konstrukciók elleni hatósági fellépéssel szemben	266
• 10. • EGY TRAGIKUS ORSZÁG, TRAGIKUS ADÓRENDSZERREL	269
10.1. Az adóztatás hatása a gazdasági élet szereplőire	269
10.1.1. Képtelenség, hatékonytalanság, versenyképtelenség	277
10.1.1.1. A magyar titok: „Időben kell lelépni!”	284
10.1.1.2. A Világgazdasági Fórum „gyászjelentése”	286
10.1.1.3. Szocializmusból szocializmusba	291
10.1.1.4. Offshore céges fantomizálás sikertelensége a Legfelsőbb Bíróság ítélezési gyakorlatában	303
10.1.2. A 10%-os adómértékek és járulékok hatásai	320
10.1.3. Aki nem adócsaló, az tönkremegy?	328
10.1.4. A megszüntetendő adónemek	344
10.2. Adótervezés, adóelkerülés, adócsalás elkülönítése	351
10.2.1. A belföldi adóilletőségű offshore révén megvalósított alaphűncselekmények	356
10.2.1.1. A gazdasági adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása	357
10.2.1.2. A számvitel rendjének megsértése	361
10.2.1.3. Adócsalás	365
10.2.1.4. Csalás	374
10.2.1.5. Munkáltatással összefüggésben elkövetett adócsalás	377
10.2.1.6. Jogosulatlan gazdasági előny megszerzése	379
10.2.1.7. Az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése	380
10.2.1.8. Csődbűncselekmény	382
10.2.2. Az elévülési idő meghatározása az adójogban	388
10.2.2.1. Az illeték elévülési ideje	389
• 11. • VÁLTOZÁSOK A HATÓSÁGI BŰNÜLDÖZÉSI GYAKORLATBAN	391
11.1. Adóhatóságok	391
11.1.1. Információcsere	395
11.1.1.1. Az „olasz meló”	396
11.1.2. Az egyes államok közötti automatikus adóinformáció-csere	399
11.1.3. A kettős adóztatás elkerüléséről kötött egyezményeken alapuló információcsere	400
11.1.4. Az automatikus információk jogcímei	401
11.1.5. Az automatikusan kapott információk használata	403
11.1.6. Az APEH közeljövőbeli gyakorlata	405
11.1.7. Agresszív adótervezés (Agressive Tax Planning, ATP)	408
11.1.8. Az APEH információcserevel kapcsolatos statisztikája	410
11.1.9. Behajtási jogsegély	413

11.1.10. Láncolatos és carouselügyletek feltárásának tapasztalatai	415
11.1.11. Miért megbízhatatlan és lassú az EU-s adóinformáció cseréje?	420
11.1.12. Az áfacsalás elleni egységes EU-s áfaszoftver, online ügyfélbankszámla-elszámolási rendszerrel	422
11.1.13. Az OECD fehér-, szürke- és feketelistája	423
11.1.14. A „fehérlistas” időhúzás és Liechtenstein kapitulációja	425
11.1.15. Az adóhatósági információgyűjtés gyakorlata a fejlett államokban	427
11.1.16. Az USA adóhivatala az offshore céges bankkártyák forgalmi adatainak birtokában	427
11.1.17. A német adóhivatal és a titkosszolgálati eszközök	431
11.2. VPOP	434
• 12. • ADÓÜGYMORZSÁK	444
• 13. • AZ OFFSHORE CÉG MINT A PÉNZMOSÁS LEGFŐBB ESZKÖZE	450
13.1. A piszkos pénz	452
13.2. A pénz „mázsálva”	455
13.3. A pénzmosás büntetőjogi szabályozása	468
13.4. A pénzmosás tárgya	472
13.5. A pénzmosás legfőbb eszköze	476
13.5.1. Pénzmosás a más által elkövetett bűncselekményből származó vagyonnal	477
13.5.2. Pénzmosás a saját maga által elkövetett bűncselekményből származó vagyonnal	480
13.5.3. A pénzmosás minősített esetei	481
13.5.4. Gondatlan pénzmosás	483
13.5.5. Miért minősül pénzmosónak az offshore cégtulajdonos UBO?	484
13.5.6. UBO és Tsai Pénzmosó Ltd.	486
13.5.6.1. Tettesség – társtettesség	487
13.5.6.2. Az offshore cégeladók és ügyvédek mint bűnrészesek: felbujtók és bűnsegédek	489
13.5.6.3. A közvetett tettesség	494
13.5.6.4. Mulasztásos bűnsegély	494
13.5.6.5. A bűnszövetség és bűnszervezet	501
13.5.6.6. A büntetés enyhítése	507
13.5.6.7. Vagyoneklobzás	509
13.5.7. A terrorizmus finanszírozása	513
13.5.8. A hawala mosoda: pénztovábbítás pénzmozgás nélkül	517
13.5.9. A pénzmosás- és a terrorizmus finanszírozásának megelőzésére és megakadályozására vonatkozó magyar jogszabályi előírások	524
13.5.10. Pénzmosásgyanús, szokatlan tranzakciók	526

13.6. Az Egmont Group mint a FIU-k „atyja”	539
13.7. Információgyűjtés a hatósági adatbázisokból	548
• 14. • OFFSHORE ÜGYLETEKBEN ILLETÉKES TOVÁBBI HATÓSÁGOK	554
14.1. Nemzeti Nyomozó Iroda (NNI)	554
14.2. Interpol	558
14.3. Ügyészség	559
14.3.1. Az adócsalás bűncselekménye alól nem „ment fel” az önellenőrzéssel megfizetett adó	563
14.3.2. A nyomozás megindításának alapja	567
14.3.3. A büntethetőséget kizáró és megszüntető okok	571
14.3.4. Bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzés, házkutatás, lehallgatás	573
14.3.5. A titkos információgyűjtés eredményének felhasználása	579
14.3.6. Bírói engedélyhez nem kötött titkos információgyűjtés	580
14.3.7. Titkos információgyűjtés	581
• 15. • LÁTSZÓLAG LEGÁLIS ÉS LÁTSZÓLAG ADÓMENTES KONSTRUKCIÓK: JELLEMZŐ PÉLDÁK	584
15.1. Vagyon külföldi társaságban, trustban, alapítványban, más hasonló szervezeti egységben tartása	584
15.1.1. Az offshore-ba juttatott vagyon forrása belföldi magánszemély	589
• 16. • CIPRUSI RÉSZESÉDÉSCSERE FELHASZNÁLÁSA ADÓTERVEZÉSRE – MINT A LEGGYAKORIBB ADÓCSALÁSI MÓDSZER AZ ÁRFOLYAMNYERESÉG-ADÓ ELKERÜLÉSÉRE	599
16.1. Az adójogi következmények megítélése a gazdasági tartalom (a valós üzleti cél) alapján	605
• 17. • CIPRUSI IGAZGATÓTANÁCSI TÉRÍTÉS ADÓKÖTELEZETTSÉGE	610
• 18. • MIÉRT ILLEGÁLISAK AZ OFFSHORE BEJEGYZŐK ÁLTAL JAVASOLT ALÁBBI KONSTRUKCIÓK IS	622
18.1. Az illegalitásteszt	622
18.1.1. Haszonhúzó és kedvezményezett	625
18.2. Osztalék adómentesen?	629
18.3. Tőzsdézés, egyéb árfolyamnyereségek és kamat adómentesen?	630
18.4. Üzletrész-értékesítés adómentesen?	630
18.5. Jogdíjból származó jövedelem adómentesen?	631
18.6. Külföldről származó jövedelmek adómentesen?	632
18.7. Külkereskedelmi tevékenység adójának csökkentése?	637

18.8. Elektronikus/internetes értékesítés offshore-ral adómentesen?	641
18.9. Magyarországi ingatlan offshore tulajdonban?	644
18.10. Offshore kölcsön magyar adóalanyoknak?	649
18.11. Vagyonosodási vizsgálat, vagyonvédelem, vagyonsbiztonság offshore-ral?	654
18.12. Öröklés, ajándékozás, vagyonátadás illetékmentesen?	657
• 19. • US LLC, INC., CORP., LTD. JÖVEDELMÉNEK ADÓKÖTELEZETTSÉGE	663
19.1. Narancsbőr az USA testén: 217 000 cég egy Orange Street-i irodaházban, Delaware államban	664
19.2. Az LLC-ről általában	668
19.2.1. Az LLC adózása az Egyesült Államokban	670
19.2.2. Az LLC adószáma	671
19.2.3. Az LLC használata az adótervezésben	673
19.2.4. Gyakori tévinformációk az LLC-vel kapcsolatban	673
19.2.5. A ScienNet LLC, mint az LLC-k magyar „állatorvosi lova”	675
19.3. Az S Corporation	680
19.3.1. Az S Corp. használata az adótervezésben	682
19.3.2. Az S Corp. használatának csapdái	683
19.4. A C Corporation	683
19.4.1. Az C Corp. (S Corp.) téves használata offshore célra	686
19.5. 2011: az amerikai offshore-cégek és bejegyzési iparáguk halála	691
• 20. • GAME OVER, A BANKTITOK HALÁLA	693
20.1. A svájci banktitok eredete	694
20.2. Az adóelkerülés és adócsalás elkülönítése Svájcban	699
20.3. Adatlopás és beárulás	705
20.3.1. Falciani – HSBC	705
20.3.2. Elmer – Julius Baer	707
20.3.3. Kieber – LGT	709
20.3.4. ? – Credit Suisse	712
20.3.5. F. – Liechtensteinische Landesbank	713
20.3.6. Amikor az elítélt adócsaló bepereli az adatait nem megfelelően őrző bankját	714
20.3.7. És amikor azért is, mert gyanús offshore alapokba fektették pénzét az állítólagosan nem kielégítő tájékoztatás mellett	715
20.4. A vég kezdete	715
20.4.1. Amikor a bank jelenti föl az ügyfelét	715
20.4.2. Az UBS bukása	718
20.4.2.1. A postafiókkirályok	724
20.4.3. A svájci privátbankár mint úzótt vad	728
20.4.3.1. Svájc megegyezése Németországgal és az Egyesült Királysággal	728

20.4.4. A közeljövő feltárja a bankszámlamúltat	731
20.5. Egy magyar vonatkozású svájci banktitokügy	736
20.6. Az ausztrál banktitokvég	741
• 21. • MIÉRT ILLEGÁLIS A KÜLFÖLDI RENDSZÁMÚ GÉPKOCSI HASZNÁLATA MAGYARORSZÁGON?	743
21.1. Szlovák fantomcégek és fantomlakcímek	765
21.2. Bérelt német rendszámú kocsik illegalitása	769
21.3. „Egzotikus” rendszámú – Dubaj, Cook-szigetek, Vanuatu stb. – kocsik illegális használata	774
21.4. Amerikai rendszámú kocsik illegális használata	775
21.5. A külföldi rendszámmal ellátott járművek belföldi üzemeltetésére és használatára vonatkozó szabályok a 2011. szeptember 1-től, illetve a 2012-től hatályos törvény alapján	791
21.5.1. Mindennapi okiratunkat add meg nekünk ma!	792
21.5.2. Külföldi rendszámú személygépkocsi bérlése külföldi flottaüzemeltetőtől	797
• 22. • ADÓILLETŐSÉG-VÁLTÁS	806
22.1. A svájci adóilletőség	807
22.2. A monacói adóilletőség	810
22.3. A szlovák adóilletőség	811
22.4. Adóilletőség-váltás egyezményes helyszínre	813
22.5. A jövedelemszerzés helye	814
22.6. A személyijövedelemadó-törvény hatálya	816
22.7. Az adóilletőség belföldi meghatározása	817
22.8. Az illetőség meghatározása a kettős adóegyezmények szerint	818
22.9. Az illetőség meghatározása az egyezmény nélküli helyszínek esetében	819
22.10. Az EU/EGT-állampolgárok szabad utazási és tartózkodási jogáról	823
22.11. Non-dom ügyek	825
• 23. • A 2010. ÉVI ADÓVÁLTOZÁSOK	829
23.1. A személyijövedelemadó-törvény változása	829
23.2. Ingtatlannal rendelkező társaság külföldi magánszemély tagja	830
23.3. Kamat, jogdíj, szolgáltatási díj 30%-os forrásadója	830
23.4. A természetbeni juttatások adóemelése	832
23.5. Illetékmentesség egyenesági rokonnál	833
23.6. Átszámítás forintra	834
23.7. (A korábbi) amnesztiás jövedelem	834
23.8. A társasági adó változásai	835
23.8.1. Külföldi szervezet „reloaded”	835

23.8.2. Az ellenőrzött külföldi társaság (EKT)	837
23.8.2.1. Az ellenőrzött külföldi társaság fel nem osztott nyereségének adóalapja	842
23.8.2.2. Ellenőrzött külföldi társaság felosztott nyereségének adója	843
23.9. Bejelentett részesedés	844
23.10. Ingatlannal rendelkező társasági tag adója	845
23.10.1. A 2011-ben bevezetett „szabályozott ingatlanbefektetési társaság” adókötelezettsége	849
23.11. Kapcsolt vállalkozás	856
23.12. Szokásos piaci ár	857
23.13. Áfafőszabály-módosulás a szolgáltatásnyújtások teljesítési helyének meghatározására	857
23.14. Illetékek	859
23.15. Feltételes adómegállapítás	864
23.16. Egyéb módosítások	864
23.17. Fontosabb köztehermódosítások 2012-re	865
• 24. • GAME OVER – AZ OFFSHORE HALÁLA. VAN-E ÉLET A HALÁL UTÁN?	870
24.1. Substance over form	874
24.2. Az adóalany jogorvoslati lehetőségei a nem büntetőeljárásos adóügyben	876
• 25. • ADÓAMNESZTIA: FELOLDOZÁS A RÉGI BŰNÖK ALÓL?	884
25.1. Amnesztiapróbálkozások a világban, s eredményük	885
25.2. A sikertelen magyar amnesztia	893
25.3. Az APEH amnesztia-útmutatója	896
25.3.1. Az amnesztiatörvény használhatatlan része	902
25.3.2. Hogyan értelmezhető az utólagos adómegállapítás tilalma és a büntetőjogi felelősség kizárása?	914
• 26. • A LEGÚJABB AMNESZTIA – ISMÉT FÉLMEGOLDÁS?	921
26.1. Amnesztia a külföldi forrású osztalékjövedelmekre?	922
26.1.1. Egyezményes offshore-helyszínek	922
26.2. Amnesztia a külföldi forrású „egyéb jövedelemre”?	925
26.2.1. Egyezmény nélküli offshore-helyszínek	925
26.3. Adómentes amnesztia a magyar cégek tulajdonosi szerkezetének offshore-talanítására	937
26.4. Offshore-tulajdonú eszközátruházás magyar cégre vagy magánszemély részére	941
26.5. A banki mellékletek	955
26.6. A 2011. évi adóamnesztia változó szabályai	972

• 27. • AZ ELSŐ KIADÁSBAN MEGJÓSOLT VÉG ELÉRKEZETT! HAMARABB, MINT BÁRKI GONDOLTA VOLNA!	981
27.1. Offshore Crime, Inc.	981
27.2. Crime Goes Offshore	982
27.3. Kiss László György – az offshore-mester	983
27.3.1. Az offshore cég, mint a kereskedelmi ügyletek eszköze	984
27.3.2. A bulgáriai kapcsolat	985
27.3.3. A tulajdon elrejtése	986
27.3.4. Pénzmosás	986
27.4. Kiss László György rács mögött	987
27.4.1. A komplex séma	988
27.4.2. Hogyan tűnt el a pénz?	989
27.4.3. Alvállalkozásba adás „Misztériumföldön”	990
27.4.4. Tanácsadás, adócsalási trükk	991
27.4.5. A pénz követése	991
27.4.6. Hasonló adócsalás a Realitatea TV-nél	992
27.5. Rejtsd a tulajdonodat offshore mögé	992
27.5.1. Amikor az újságíró alapít offshore céget	994
27.6. Kiss László György adatbázisa: „Istenem, ezrek!”	995
27.7. A magyar hatósági készülődés	1003
27.8. Az offshore-ozás egy tollvonással megszüntethető – de meg meri/akarja-e valaki tenni?	1007
27.8.1. A külföldön lévő vagyon bejelentési kötelezettsége	1007
27.8.2. Visszaélés külföldön bejegyzett gazdasági társasággal	1010
• 28. • TOVÁBBI ÜGYEK, AMELYEK AZ ELSŐ KIADÁSBÓL SZINTÉN KIMARADTAK	1013
28.1. Az US-multiknál is vége az offshore-os adócsalásnak	1013
28.2. A Citigroup 427 offshore-cége	1014
28.3. A viszontbiztosítós adócsalás	1015
28.4. A bankvilág és az offshore-os adócsalás	1016
28.4.1. A Goldman Sachs 1%-os nyereségadója	1017
28.4.2. Megtervezték a világgazdaság összedőlését?	1020
28.5. A Wachovia Bank 378,4 milliárdos kábítószerpénz-mosása	1022
28.6. A kábítószerbűnözés mosott pénze mentette meg a bankrendszert?	1023
28.7. A 200.000 milliárdos mosoda	1024
28.8. UBS-bukás után HSBC, Wegelin és tsai bukás?	1025
ZÁRSZÓ	1026
UTÓIRAT	1051
MELLÉKLETEK	1057
FOGALOMTÁR	1084
FELHASZNÁLT IRODALOM	1090
NÉV- ÉS TÁRGYMUTATÓ	1119

ELŐHANG

Amit a szerencsétlenek szeretnének, azt könnyen el is hiszik.

*Seneca*¹

Adam John Hargraves és Daniel Aran Stoten az ausztrál Gold Coast telefonkönyv-kiadó igazgatói voltak. Mivel jól ment az üzlet, cégük nyereségéből szerettek volna valamilyen adóoptimalizálással pénzhez jutni. Erre a mások által is alkalmazott módszert látták legalkalmasabbnak, ami lényegében néhány „kellő árszintre” belőtt költségszámla befogadását jelentette a vállalkozásukba. Az ehhez szükséges céghálót egy svájci tanácsadó/könyvelő cég segítségével állították föl, amely azt javasolta, hogy három adóparadicsomi helyszíni céggel oldják meg a papírozást. Ezek segítségével cégük nyereségadó-alapját 1999 és 2005 között 4,46 millió ausztrál dollárral csökkentették, majd az offshore cégek svájci számláiról bankkártyákkal vették ki a pénzt ausztrál ATM-eken keresztül azért, hogy Svájcban ne legyen átutalás ausztrál számláikra.

Az ügyben nyomozó hatóság, az ausztrál bűnügyi bizottság (Australian Crime Commission, ACC)² vezetője – John Lawler – szerint az elkövetők a szándékosan eltitkolt bevételek miatt bűncselekményt követtek el, s 2,22 millió ausztrál dollárral károsították meg a költségvetést.

Az ausztráliai Queensland Legfelsőbb Bírósága az adócsalás, valamint az offshore cégek mögé való rejtőzködés miatt, ami a nyomozást megnehezítette, jogerősen 6,5-6,5 év börtönre ítélte az igazgatókat.

A bűnügyi bizottság vezetője mindezekben túlmenően egy ügyvéd bebörtönzését is felemlgette, hogy ezzel is figyelmeztesse a célkeresztjükbe egyre inkább bekerülő offshore cégbejegyző/tanácsadó/ügyvéd segítőket és közreműködőket. Egyik nyilatkozatában³ ugyanis arra emlékeztetett, hogy Paul Johnson Gregory offshore cégbejegyzésben segítő ügyvédet is elítélte az ausztrál Victoria állambeli Legfelsőbb Bíróság „csak” azért, mert segített Glenn Wheatley rendezvényszervezőnek 2003-ban egy bokszmérkőzés szervezésének 400 000 ausztrál dollár jogdíját Overseas Promotion nevű offshore cégébe „irányítani”, mondván, ezzel adómentes lesz Wheatley számára ez

¹ Quod nimis miseri volunt, hoc facile credunt.

² <http://www.crimecommission.gov.au/index.htm> (2010. 06. 08.)

³ <http://www.ato.gov.au/corporate/content.asp?doc=/content/00244483.htm> (2010. 06. 08.)

a bevétel. Az így megspórolt 194 000 ausztrál dollárért azonban az ügyvéd nagy árat fizetett: offshore-ral elkövetett adócsalásban való közreműködésért a bíróság jogerősen 2 év börtönnel sújtotta.

Ugyanezen bíróság Trevor Neil Thomson könyvelőt 3 év 3 hónap börtönnel sújtotta azért, mert offshore trustokat⁴ ajánlott ügyfeleinek, akik vagyonukat át is tették ezekbe, hogy elkerüljék az ausztrál adókat.⁵

• • •

Az USA adóhivatalának (Internal Revenue Service, IRS) kiadványában 2002. szeptember 16-án egy tájékoztató jelent meg az adócsaló módszerek visszaszorításáról, különös tekintettel az ezt ajánló/terjesztő ügynökségek/ügyvédek üldözésére.⁶ A tájékoztató alapja az volt, hogy 2002. augusztus végéig az IRS adócsalási módszereket elemző osztálya (Office of Tax Shelter Analysis, OTSA)⁷ 1206 adóalanytól már 1664 különböző adócsalási tranzakcióhoz jutott hozzá egy egyébként 2003. április 23-ig kifutó amnesztiaprogram kapcsán. A siker annak volt köszönhető, hogy az adóalany akkor mentesülhetett az adó megfizetése alól, ha lényegében feljelentette az adócsalást ajánló/segitő céget/ügyvédet, aki e módszert terjesztette.⁸

Larry Langdon, az IRS közepes- és nagyvállalatokért felelős osztályának képviselője azt mondta: *„Több mint ezer adófizető tárta fel önként azokat a kétes adótranzakciókat, amelyekben részt vett, és megadta azoknak az adócsalási módszert terjesztőknek a nevét, akik eladták nekik ezeket az ügyleteket.”*⁹

Az IRS – miután így ölébe hullott az offshore cégbejegyzők/tanácsadók beazonosított halmaza – természetesen behatóan megvizsgálta ezek tevékeny-

⁴ A trust bizalmi vagyonkezelői offshore cégforma, amely a tényleges tulajdonos ezen offshore cégbe juttatott vagyonát „vagyonkezelésre” átveszi annak érdekében, hogy a trustnál már ne legyen adóköteles a vagyonnövekmény vagy átruházás. De valójában ez csak papíron történik meg, mivel az eredeti tulajdonos irányítói joga megmarad. Emiatt a fejlett országok adóhatóságai „átnéznek” a truston, s a tényleges tulajdonost tekintik a vagyon tulajdonosának. Erre a magyar jogszabályok is lehetőséget adnak a hatóságoknak.

⁵ A nyomozásokat a következő szervezetek „Wickenby” projekt néven futó együttműködés keretében végzik: Australian Taxation Office, Australian Federal Police, Australian Crime Commission, Australian Securities and Investments Commission, and the Commonwealth Director of Public Prosecutions, with support from The Australian Transaction Reports and Analysis Centre (AUSTRAC), the Australian Government Solicitor and the Attorney-General’s Department. http://www.crimecommission.gov.au/our_work/determinations/wickenby.htm (2010. 06. 08.)

⁶ Release No: IR-2002-99. <http://www.irs.gov/pub/irs-news/ir-02-99.pdf> (2009. 10. 18.)

⁷ A „tax shelter” olyan adócsalási módszert jelent, aminek nincs életszerű és valós gazdasági tartalma az adóelőnyön túl, ami pontosan fedi a magyar offshore-ozás, szintén illegális gyakorlatát.

⁸ A jelenleg használt „feljelentő-formula”, bár az IRS „csak” *Referral Form*nak nevezi, bárki számára elérhető. http://www.irs.gov/pub/irs-utl/referralform_reportingabusiveschemes.pdf (2009. 10. 18.)

⁹ *„Over one thousand taxpayers voluntarily disclosed questionable tax transactions that they had engaged in and submitted names of the tax shelter promoters who sold them the transactions. We are working to audit and resolve the transactions disclosed by taxpayers as quickly and efficiently as possible.”*

ségét, akiktől a törvény egyébként is megköveteli, hogy listát vezessenek ügyfeleikről. Ezután fordult a kocka, hiszen azok után, hogy az IRS így megkapta az adóalanyok listáját az ügynökségektől, azonosította azokat az adóalanyokat is, akik szintén részt vettek hasonló adócsalási tranzakciókban, de egyébként nem kerültek volna a látókörébe.

Eileen Mayer az IRS adóbűncselekmények nyomozására hivatott részlegének (Criminal Investigation, CI) vezetője azt mondta, 2010-ben az eddigiekénél is fokozottabb figyelmet fordítanak az offshore szektorra, s a külföldön tartott adózatlan jövedelmek felderítésére.

Aranybánya számukra az újabb amnesztiaprogramban bevallott módszerek és technikák sorozata is, amelyben 100 millió USD-t is elértek az ilyen jövedelmek. Az adóalanyoknak 2010. január 15-éig volt lehetőségük kitölteni a háromoldalas „bevallást”, amelyet a CI megvizsgál, először csak adójogi szempontból. Ha visszautasították az amnesztiára való jelentkezést, akkor büntetőjogi eljárás következett az adóalany számára. A CI létszámát megnövelték, amely 4000 nyomozást indított és 2500 vádemelést nyújtott be. A 2200 elítélt 81%-a börtönbüntetést is kapott, mégpedig átlagosan 44 hónapot.

A New Jersey-beli Harry Abrahamsent nemrég azért állították bíróság elé a svájci UBS-bankbotrány következtében, mert két UBS-számláján 1,3 millió USD-t tartott, s ezt „elfelejtette” bejelenteni. A pénz adócsalásból származott, mivel kamatadó-kötelezettségét előbb egy panamai cégügyletével csökkentette úgy, hogy magánszámlájáról áttette a panamai számlájára a pénzt egy privátbankár és ügyvéd segítségével. Majd a saját amerikai – SJT Imaging Inc. – cégének nyereségadó-alapját egy svájci cég nyomdai költségeket tartalmazó, túlárazott számláival csökkentette. Adóhátralékának mértéke a fele bank-számlája 1999 és 2007 közötti legmagasabb összegű egyenlegének, továbbá meg kell fizetnie az adókiesés akár kétszeresét is. Ezen – szokásosnak mondható – „adóoptimalizálásért” akár 5 évet is kaphat.

Az USA kontra Popkin ügyben egy atlantai ügyvédet bűnösnek találtak adótörvények kijátszásában pusztán azért, mert egy ügyfélnek egy normál belföldi részvénytársaságot alapított úgy, hogy tudta, az ügyfél a külföldön tartott, de nem adózott jövedelmének hazatelepítésére fogja használni a céget, bár az ügyfélnek már szándékában állt adózni a belföldi részvénytársaságon keresztül kapott pénz után. Az ügyvéd a cégalapításért 1755 USD-t kapott. Bár a cég soha nem működött, a pusztá létrehozása elegendő volt, hogy Popkint bűnösnek találják az adótörvények be nem tartásában, illetve kijátszásban – lásd később a rendeltetésszerű joggyakorlás ugyanígy elvárt elvét a magyar adótörvényben – mivel tettét azzal a szándékkal követte el, hogy jogtalan haszonhoz juttassa ügyfelét az állam kárára.

Letartóztatták, mivel ügyfele, aki börtönben volt, büntetése mérséklésében reménykedve csöbe húzta úgy, hogy bemikrofonozva fedett ügynököknek mutatta be Popkint.

Egy jelentéktelennek tűnő ügyvédi tanácsot követő ügyben Svájc legnagyobb bankjának, az UBS-nek a bukásához hasonló eset körvonalazódik.

Felix M. Mathis a Froriep Renggli LLP svájci ügyvédi iroda egyik partnere, aki a zürichi irodájában egyszerű és ártalmatlannak tűnő tanácsaival segítette Dr. Andrew Silva nevű amerikai orvos ügyfelének, hogy eltitkoljon az USA adóhivatala elől némi pénzt a HSBC bank svájci fiókjában. Mathis a Zürichi és a New York-i Egyetemen is tanult, és a svájci és a New York-i kamara tagja is volt, ám 2010 nyarán letartóztatási parancsot adott ki ellene az USA Virginia államában az alexandriai szövetségi bíróság.

A vád szerint Mathis a liechtensteini Pentruvoi Trust felhasználásával segítette elkerülni Silva doktornak a már 1997 óta meglévő bankszámlájának, illetve annak hozamának bejelentését az IRS-nek. 2009 októberében a bank elővigyázatosságból bezárta Silva számláját, mivel nem akarta „főljelenteni” őt amiatt, hogy 2010-től a világ összes pénzintézetére vonatkozó amerikai elvárás szerint a pénzügyi szolgáltatók kötelesek az amerikai adóilletőségük számláit automatikusan jelenteni az IRS-nek, különben megtiltják nekik az USA-pénzpiac igénybevételét.

Ekkor Mathis azt mondta Silvának, hogy ne utalja haza a bezárandó számlán lévő pénzt, mert annak így óhatatlanul nyoma lesz a banki rendszerekben, hanem készpénzben vegye föl és 10 000 USD alatti részletekben (ez a bejelentés-köteles határ az USA-ban), ezeket küldje be amerikai postacímére borítékban úgy, hogy több svájci postahivatalt használjon a levelek feladásakor.

A vád szerint a felek tudatos és szándékos összejátszását mindezekon túl az is igazolta például, hogy ha a svájci számla kapcsán Silva személyesen akart találkozni Mathisszal, akkor küldött neki egy levelet „fussunk össze egy kávéra” kódolt szöveggel, amire válaszul Mathis megadta a kávézás zürichi időpontját.

Silva mindösszesen 235 000 USD-t küldött postán, illetve vitt készpénzben haza svájci útjait követően. A „kávézás” következményeiként elméletileg 25 évet is kaphatott volna, 1,25 millió USD büntetés mellett. Ám Silva bűnösnek vallotta magát februárban és vádalkut kötött, így a júniusi ítéletben kétéves próbára bocsátással megúszta a dolgot. De ennek az ára, hogy részletesen feltárja a rendszert, így a segítő svájci ügyvédet helyezték vád alá. A HSBC szerepének tisztázása pedig még csak ezután jön, hiszen a világ legnagyobb bankja USA-fiókhálózattal is rendelkezik, amely miatt az ügy következményei beláthatatlanok. Pontosabban beláthatóak, ugyanis a később bemutatandó hatpontos „offshore-kivégző” lista egyszerre véget vet a világon ezen adóelkerülésnek és pénzmosásnak, így a HSBC és más nagybankok nem „rokkannak bele” az adócsaló/pénzmosó ügyfelek elvesztésébe, mert azoknak nagyon rövid időn belül nincs hová menniük.

Mathisnak viszont egyetlen olyan országba sem célszerű utaznia, amellyel az USA-nak kiadatási egyezménye van, ám így – az élhető országokat tekintve

– igazából nincs is hová mennie. Ugyanakkor hazája nem adja ki állampolgárait ilyen bűncselekmények esetén.

Mathis említett ügyvédi tanácsának „súlyától” nemcsak Svájc bármelyik ügyvédi irodájának hasonló tanácsa „súlyosabb”, hanem a magyarországi ügyvédek, cégbejegyzési ügynökségek, privátbankárok tanácsai is. A jogi alapja pedig az adóbevallás elmulasztása és az adócsalás bűncselekményeknek ugyanígy megvan Magyarországon is, sőt súlyosbítja a tényállást a pénzmosás is, ráadásul a HSBC-s (ma még ismeretlen) privátbankári ügyintéző, Silva és Mathis hármas személye már a bűnszervezet kategóriájának megállapítását is kimerítheti, így a büntetési tételek a hasonló esetekben duplázódnak Magyarországon, amelynek elméleti maximuma így 16 év.

• • •

De nézzünk egy Magyarországhoz közelebbi ügyet is, mielőtt elbagatellizálhatnánk az ügyek jelentőségét a sok ezer mérföldes távolság miatt!

Egy európai ország pénzmosásellenes ügynöksége (Financialis Intelligence Unit, FIU¹⁰) banki bejelentést kapott egy belföldi számlatulajdonosról, Josieről. A FIU kiderítette, hogy Josie az offshore cég bankszámláját e cég képviselőjeként nyitotta meg egy teljes körű felhatalmazás (Power of Attorney, POA)¹¹ segítségével. Az offshore céggel kereskedelmi tevékenységet folyta-

¹⁰ Az Egmont Group 1995-ben történt alakulásakor egy informális nemzetközi hálózat kialakításáról döntöttek annak érdekében, hogy a pénzmosás és egyéb pénzügyi tárgyú bűncselekmények elleni küzdelemben kicseréljék információikat a tagországok. Így emiatt már szinte minden adóparadicsomban működnek FIU-k, amely egységekkel ezek – teljesen érthető módon – nem büszkélkednek, hiszen senki sem jegyeztetne be ott offshore céget, ha tudná, hogy ezen szervezet dolga éppen az ő pénzmosásának felderítése lesz. Igaz, a felderítésben – amelynek eredményeképp a cégbejegyzők nemcsak az ügyfelet, hanem saját magukat is feljelentenek – nem sérénykednek, megint csak érthető módon. Az adóparadicsomoknak választási lehetőségük egyébként nem nagyon volt, hiszen ha nem hozták volna létre ezen egységeket és nem vezették volna be saját jogrendszerükbe a pénzmosásellenes jogszabályokat, akkor pénzügyi retorziókra számíthattak volna, például a nemzetközi levelező banki (klíring) rendszerből kizárták volna őket. Így aztán beálltak a fehéredésre kényszerűen várók sorába, ennek során pedig elfogadták az FATF (Financial Action Task Force) – mint speciális OECD-testület, a pénzmosásellenes harc legfőbb szereplőjének – 40+9 ajánlását is (lásd később részletesen), amelynek révén ilyen ügyekben együttműködésre és információkiadásra is kötelezettek más ország FIU-jának kérésére. Magyarországon a Vám- és Pénzügyőrség Központi Bűnüldözési Parancsnokságának Pénzügyi Információs Osztálya (VPKBP PIO) ez a FIU szervezet, amely zárt, webes rendszeren van összekötve a világ összes FIU-jával. Az APEH és a VPOP összevonása után a PIO-ból PIFO lett, majd újabban NAV Bűnügyi Főigazgatósága Pénzmosás Elleni Információs Iroda névre hallgat (PEII), de mi a könyv további részeiben az előző kiadásokban használt PIO elnevezést használjuk.

¹¹ A szakma szabályai szerint az a magánszemély, akinek az ügynökségek a POA-t (Power of Attorney) a teljes körű felhatalmazást kiállítják a nevére, s aki ezen felhatalmazás révén a cég nevében aláírja a szerződéseket és/vagy eljár a bankszámlaügyekben, leggyakrabban – bár nem kizárólagosan – az tekintendő a tényleges haszonhúzóknak/tulajdonosnak, azaz ő az Ultimate Beneficial Owner, UBO. Akit ekként kötelesek azonosítani nemcsak a bankok, hanem például az ügyvédek, közjegyzők, ingatlanügynökök, könyvelők stb. a pénzmosásellenes törvények miatt, mégpedig mindenhol a világon. Ahogyan a tényleges cégvezetőnek/igazgató-

tott, ám „elfelejtette” bejelenteni saját országában az offshore-t adóalanyként, bár a céget onnan vezette/működtette. A FIU azt is kiderítette, hogy a cég több kelet-európai céggel szerződött különböző szolgáltatásokra, összesen 250 000 USD értékben. Kiderült az is, hogy nemcsak a cége nem fizetett adót belföldön, hanem ő sem, amikor folyamatosan vett ki a bankszámláról változó pénzüsségeket anélkül, hogy az szja-bevallásában bármit is szerepeltetett volna ebből.

Mindezek alapján adócsalással – mint alapbűncselekménnyel – vádolták meg. S mivel az offshore céget arra használta, hogy az adócsalt vagyont már legálisnak láttassa – s így ezen elleplezés kapcsán már az offshore vagyont használta – megvalósította a pénzmosás bűncselekményét is, amely miatt szintén felelősségre vonták.¹²

• • •

Aki úgy véli, hogy „offshore-ügyben” rá nem érvényes Seneca fent idézett – és némileg degradáló – mondása (amiért a „nevében” elnézést kérünk), az az előbbi példákon túl nem is kell, hogy tovább olvassa könyvünket – legfeljebb csak akkor, ha egyébként kedveli a gazdasági-jogtörténeti eseteket a komolyabbaktól a könnyedebb, szórakoztatóbb (12. fejezet), ám tanulságos jogesetekig bezárólag – lásd pl. hogy miben „szeretett volna” hinni Krózus, és mi lett naiv bizakodásának következménye a Hawala-fejezetben.

Az az olvasó, aki viszont megsértve érzi/érezheti magát a Seneca-bölcsesség által, az könyvünk elolvasása után nagy valószínűséggel azonnal megszabadul offshore cégétől, és igyekszik amnesztiázni, mivel csak ekkor mentesül az adóbűncselekmények következményei alól. Ráadásul úgy, hogy a 2012 végéig tartó amnesztiában még anonim is maradhat az adóhivatal előtt, s ennek csak 10% az „ára”.

Jó tudni, nyugaton és távol-keleten a tipikus offshore-ozási gyakorlatért már börtönt adnak, ahogyan Magyarországon is 16 év jár érte, s ha jogtalan áfavisszaigénylést is érint az ügylet, akkor pedig 20.

A fent említett „adóoptimalizálások” adó- és büntetőjogi azonos minősítése a magyar adójogban és a büntetőjogban is sok éve adott, igaz eddig nem alkalmazták offshore-os ügyekre a hatóságok. Pedig az erre illetékes pénzmosásellenes szervezet ugyanúgy megvan nálunk is, s csak bizonyos szemléletbeli különbségek miatt nem üldözik még ezeket a konstrukciókat. Ám ez rövidesen változni fog, a nyugati bevált „gyakorlatot” hamarosan nálunk is alkalmazni fogják.

A pénzmosásellenes szervezet az Egmont Group – amelynek tagjai a FIU-k – elrettentésként 100 megtörtént esetből álló gyűjteményt mutat be webol-

nak is ez a személy tekintendő – s nem a cégjegyzék szerinti névleges/nominee igazgató – ami viszont a cég adóilletőségére lesz végzetes hatással, lásd később.

¹² „Exploitation of international jurisdictional issues”. A 64. esettanulmány lényege az Egmont Group honlapján. <http://www.egmontgroup.org/library/cases> (2009. 10. 10.)

dalán – kitalált nevekkal helyettesítve a valódiakat – annak érdekében, hogy a fenti példákhoz hasonló offshore sémákkal próbálkozókat figyelmeztesse arra, hogy a nemzetközi – már minden adóparadicsomban is létező – FIU-k együttműködése révén az ilyen ügyeket már felderítik.

Nincs többé névtelenség, a névleges/nominee szereplők kötelesek kiadni az információt a valódi cégtulajdonosról, ahogyan a bankok is. Sőt lassan az is közismert, hogy a bankok jelentik legelőször az offshore konstrukciós pénzmozgásokat, mivel ők is tudják, az offshore a pénzmosás legfőbb eszköze a világon.

Bár a hatpontos offshore-„kivégzőlistát” „csak” 3 év alatt tervezték/tervezik bevezetni preferálói és az Ecofin terve is csak 2015-től írja elő Európában az automatikus információcserét az államok között. A 2011/16/EU Irányelv¹³ szerint a 2014-es adóévet illetően:

a) a munkaviszonyból származó jövedelem;
b) a vezető tisztségviselők tiszteletdíja;
c) olyan életbiztosítási termékek, amelyekre nem vonatkoznak az információcserével és egyéb, hasonló intézkedésekkel kapcsolatos egyéb uniós jogi eszközök;

d) nyugdíj;

e) ingatlan tulajdonjoga és ingatlanból származó jövedelem

esetében a kérés nélküli információátadás 2015 június 30-ig meg fog történni az előző adóévről.

Ezeket a jövedelemtípusokat kiegészítik az osztalékkal, a tőkenyereséggel és a jogdíjjal, amint az Európai Bizottság az a)-e) pontok kapcsán megszerzett tapasztalatait összesíti a 2017. július 1 előtt elkészülő jelentésében.

Ám ahogy már a könyv második kiadásának 27. fejezetében részletesen bemutattuk, a vég sokkal hamarabb érkezett, mint ahogy ezt az első kiadásban megjósoltuk. Ráadásul banális módon – de mégis törvénytörően – s igaz, hogy még csak a „szomszédba”! Mégpedig – értelemszerűen és természetesen – nem a hatóságok hatékony(abb) működésének, hanem tényfeltáró újságíróknak köszönhetően, akik – ügyfélnek kiadva magukat – felvették az offshore-bejegyzővel folytatott beszélgetést, amikor cégvásárlás miatt fölkeresték. Ennek következtében került börtönbe a legismertebb romániai offshore-cég-bejegyző ügynökség tulajdonosa és vezetője, Kiss László György. Ahogyan ügyfele, a Petrom olajvállalat hat vezetője is, pedig csak a társasági adóalapot akarták csökkenteni a Delaware-i offshore-tól kapott „tanácsadási” szolgáltatás révén. A vád okirathamisítás, adócsalás és pénzmosás, bünszervezetben elkövetve...

¹³ A Tanács 2011/16/EU Irányelve az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről és a 77/799/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (2011. február 15.) II. szakasz 8. cikk: „Kötelező automatikus információcsere”. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:064:0001:0012:hu:PDF>

Végül nem feledhetjük, hogy a magyar hatóságok is készülődnek, s így valószínűleg fordulat várható az offshore-os „adótervezések” „minősítését” illetően. Sőt, a 2012-ben megjelenő új Büntető Törvénykönyv „egyértelműsítése” is folyik annak érdekében, hogy az ilyen cégekkel folytatott „adótervezés” bűncselekmény-mivolta a nem-szakemberek számára is egyértelmű és világos legyen. De a legnagyobb szöveget az offshore koporsójába a pénzmosás elleni nemzetközi harc említett legfőbb szereplője az FATF üti, mégpedig 2012 tavaszán.

Ez a szervezet az, amely kikényszeríti azt, hogy ahol még nem az, ott is a pénzmosás alpbűncselekményének kelljen tekinteni az adócsalást, legyen ez az elcsalt adó közvetlen adó (személyi jövedelemadó, társasági adó), vagy közvetett adó (áfa, vám). Így ez már eredményessé fogja tenni az „egyszerű” adócsalás gyanújával indított hatósági eljárásokat is, mivel a kikérő ország számára információt kell szolgáltatnia az offshore bejegyzési- vagy bankszámlavezető országának a pénzmosásgyanú miatt.

Bár a pénzmosásellenes törvényeket már évekkel ezelőtt (kényszerűen) elfogadták az adó- és bankparadicsomok, de ahol az adócsalás nem minősült bűncselekménynek – azaz a pénzmosás megállapításához szükséges alpbűncselekménynek –, ott eddig nem lehetett pénzmosásra hivatkozva információt kikérni adócsalásgyanú esetén a bejegyzés/bankszámlavezetés országában, mivel erre csak más, súlyosabb alpbűncselekmény (csalás, sikkasztás, kábítószerkereskedelem, stb.) esetén nyílt mód.

Ahogy korábban a pénzmosásellenes törvények (lásd az FATF említett 40+9 „ajánlását”) bevezetését is rákényszerítették a nagyhatalmak a világra, ugyanúgy fogják most is az új elvárást rákényszeríteni mindenkire...

Mivel mind az FATF „ajánlása”, mind az új Btk. a könyv lezárása után néhány hónappal jelenik meg, így ezek eredményéről a könyv weboldalán, vagy Facebookoldalán tájékozódhat majd a Tisztelt Olvasó.

BEVEZETŐ

Az adózás elkerülése az egyetlen szellemi tevékenység, ami némi hasznot hoz.

John Maynard Keynes¹⁴

*Az életben csak két dolog biztos: a halál és az adó. A baj csak az, hogy nem ebben a sorrendben következnek be.*¹⁵

Fájlalnánk, ha az Előhang példái annak ellenére nem győzték volna meg az érdeklődő offshore-cégtulajdonosokat, hogy az üzenete mindegyiknek ugyanaz: ezen cégtulajdonosok több mint 99%-ának csak egyetlen lehetősége maradt – az amnesztia. A könyv hátralévő „néhány” oldala azoknak íródott, akiknek még több érve van szükségük. Ám ők nagy fába vágják fejszójüket, és többségük fel is fogja adni a vége előtt. Ugyanis összefoglalónk nem „leányregény”, bármennyire is igyekeztünk közérthető és olvasmányos stílusban fogalmazni. De reméljük, nemcsak azok veszik majd kézbe, akiknek – vagy ismerősüknek, hozzátartozójuknak – offshore-cége van, hanem azok is, akik bankalkalmazottként, ügyvédként vagy más szakemberként offshore-ügyletekkel találkozhatnak, vagy olyan munkakörben dolgoznak, ahol a pénzmosásellenes jogszabályok szerint a pénzmosás gyanúját kötelezően jelenteniük kell(ene). Azoknak is tanulsággal szolgálhat ez a könyv, akik üzleti partnereiktől elfogadnak offshore-céges számlát, vagy ilyen céggel szerződést kötnek.

Lehet, hogy érveink még így sem győznek meg mindenkit, de egy biztos: rövidesen komoly változások lesznek az offshore cégekkel kapcsolatos hatósági eljárások, az adónyomozás, és ennek ráhatásaként az adótervezés területén, mégpedig – a fejlett világ gyakorlatát követve – a könyvben vázolt irányban.

Nem könnyű az illúziókkal leszámolni, különösen, ha figyelembe vesszük azt is, hogy Magyarországon az elmúlt évtizedekben offshore cégeket nép-

¹⁴ John Maynard Keynes (1883–1946) matematikus és közgazdász. „*The avoidance of taxes is the only intellectual pursuit that carries any reward.*”

¹⁵ Több neves személyiség is írt már erről. Lásd <http://www.phrases.org.uk/meanings/death-and-taxes.html> Például Daniel Defoe, a *Robinson* szerzője, 1726-ban a *The Political History of the Devil* című könyvében: „*Things as certain as death and taxes, can be more firmly believed.*”; Margaret Mitchell 1936-ban az *Elfújta a szél* (*Gone With the Wind*) című könyvében: „*Death, taxes and childbirth! There's never any convenient time for any of them.*”; Benjamin Franklin, amerikai feltaláló, újságíró, diplomata és államférfi Jean-Baptiste Leroy-nak írt levelében: „*In this world nothing can be said to be certain, except death and taxes.*” Állítólag tőle származnak a következő bölcsességek is: „*Sok kicsi sokra megy*”, „*Ha jó vagy másokhoz, magadhoz vagy a legjobb*”, „*Segíts magadon, az Isten is megsegít!*”, „*Ami fáj, az nevel*”. Lásd még <http://www.old.sztaki.hu/~smarton/vegtelen/idezet2.htm> (2009. 09. 05.)

szerűsítő reklámkönyvek is megjelentek az adótervezés adóparadicsomokat alkalmazó módja iránt érdeklődők számára. Majd megjelentek az erről szóló weboldalak is, amelyek tovább színesítették a kínálatot a népszerűsítő újságcikkek és konferenciák mellett, miközben a tájékoztatás továbbra is erősen egyoldalú maradt.

Könyvünk az első olyan Magyarországon megjelent komplex írás, amely az offshore céges megoldásoknak nem a vélt előnyeit, hanem – épp ellenkezőleg – használatuk valós veszélyeit, sőt teljes illegalitását mutatja be.

Ennek igazolására felsorakoztatjuk és magyar szemszögből elemezzük a hazai jogszabályokat, a nemzetközi szervezetek erőfeszítéseit, a nemzetközi egyezményeket, az európai uniós irányelveket, a hazai és nemzetközi bírósági ítéleteket, sőt azokat a nyugati büntügyi eljárási módszereket is, amelyek révén a múltban már számos illegális – adóparadicsomi társaságokat alkalmazó – megoldást derítettek fel. Miközben a felderítési módszerek fejlődnek, a nyomozó hatóságok elszántsága is egyre erősödik, ezért várható, hogy a közeljövőben egyre több esetet fognak leleplezni. Lassan elég lesz, ha „kihúzzák” a cégbejegyző ügynökségek, ügyvédek számítógépéből a merevlemezt – akárhol is van ez a számítógép. Az offshore cégek és struktúrák ellehetetlenülése pedig az offshore cégek bejegyzésével, illetve eladásával foglalkozó szektor földcsuszamlásszerű összeomlásához vezet.

Könyvünk tehát nem arról szól, hogyan lehet legálisan adóparadicsomi cég segítségével magyar adót – bármilyen adónemről legyen is szó – elkerülni. Véleményünk szerint ez nem lehetséges, még akkor sem, ha Magyarországon az említett offshore cégeket népszerűsítő kiadványokban és weboldalakon, valamint számos komoly sajtóorgánium cikkeiben is azt lehet olvasni, hogy az adóparadicsomi cégek alkalmazása a legális adótervezés része.

A reklámszövegek háttérében az áll, hogy olyan szakértők írják, akiknek jövedelme offshore cégbejegyzési iparágból származik, akár tanácsadóként, akár ügyvédként, akár névleges (nominee) igazgatóként/tulajdonosként vagy bizalmi vagyonkezelőként (trustee) tevékenykednek.

Könyvünk aktualitását alapvetően három szempont indokolja:

1. 2012 végéig él az anonimitást is biztosító amnesztiatörvény, mellyel az offshore-tulajdonosok elkerülhetik a felelősségrevonást. Ha ők amnesztiáznak, akkor a bejegyzési iparág, ügyvédek, (privát)bankárok – mint bűnsegédek – is mentesülnek. Bevalljuk, ha nem lenne amnesztia, a könyv nem készült volna el, mivel nem célunk a bünszervezetben elkövetett adócsalás és pénzmosás bűncselekmények elkövetőire – akik egyébként „csak” „adóoptimalizálást” követtek el - fölhívni a hatósági figyelmet, hiszen legnagyobb részük kényszerű adócsaló, mégpedig az elmúlt évtizedek állami hanyagsága miatt. Az adóalanyok szerencséje, hogy az állam az ilyen bűncselekmények megállapításában is kellően hanyag, s nincs igazából erkölcsi alapja sem, hogy üldözze a csaló adóalanyokat, miközben a modern adójog

révén minden jogi alapja meglenne erre az EU- és OECD-konform jogalkotási kötelezettségeknek köszönhetően.

2. Magyarországon a vállalkozások 99%-a adócsalással él túl, amely össznépi adócsalásért elsősorban a horribilis járulékterhek, másodsorban az adóterhek a felelősek. Bemutatjuk, hogy ezeket miért és hogyan kellene töredékükre csökkenteni, mégpedig azon mérték közelébe, amelyet most is megfizetnek az adóalanyok, mint tényleges/effektív adóterhet, ami 10% körüli, sőt az alatti. Ha a terhek mértékét nem csökkentik, az amnesziával sem érdemes élni, mert az amnesziázók miközben tisztára mosnák magukat, a továbbra is csaló konkurencia miatt rövid időn belül tönkremennének.
3. Az offshore cégekben levő vagyonok integrálására égetően szükség lenne a válságban vergődő gazdaságok számára. Jó lenne, ha egy kiterjesztett amnesztia a (minimum önkéntes) vagyonbevallásra és a vagyonmegváltásra is kiterjedne, s mondjuk 2,5%-ra mérsékelnék az adókötelezettséget az adóelkerüléssel szerzett belföldi nagyobb értékű vagyontárgyakra, például az ingatlanokra. A normál amnesztiakulcsot 10%-ról 5%-ra kellene levinni, s 2,5%-ra akkor, ha ingatlant vásárolnak belőle. Ez megmenthetné az építőipart állami segítség és hitelek nélkül. Magyarország versenyképessége elsősorban az alacsony adóktól, különösen a foglalkoztatást terhelő közterhektől függ. Ezek mérséklése munkahelyeket teremthet, mindenekelőtt a multik termelő beruházásai révén. Természetesen azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy megfelelő oktatási/képzési reform nélkül csak vágyálom a tetszetős high-tech/tudásközpontú társadalom és gazdaság.

E három szempont figyelembevételével kifehéredhetne a gazdaság, megszűnne a gazdasági élet szinte valamennyi szereplőjét érintő adófenyegetettség, valóban hazajönne a tőke, s az alacsony adók révén betelepülő nemzetközi beruházások együttesen 2-3 év alatt helyreállítanák az ország gazdaságát – mégpedig tartósan és hosszú távra.

Ám ezek csak kizárólag együttesen képesek a kívánt célt elérni. Nézzük részletesen mindezeket, kezdvén az offshore cég tulajdonosok helyzetének ábrázolásával!

Habár nem szeretnénk senkit sem megijeszteni, a következő pár száz oldal sokakat megdöbbenhet. Az sem kétséges számunkra, hogy aki az olvasottak alapján racionálisan, logikusan és objektíven átgondolja offshore cége (már, akinek van ilyen) tevékenységét, az be fogja látni, hogy valóban nincs tovább, az offshore iparág gyakorlatilag „jobblétre szenderült”.

Biztosak vagyunk abban is, hogy az offshore cégek tulajdonosai könyvünk elolvasása előtt is tudták, hogy talán mégsem teljesen legális adótervezésű az az üzlet, ahol valakinek csak egy postacíme van Cipruson, Máltán, Liechtensteinben, Svájcban, Dániában, Hollandiában, Luxemburgban, Belize-ben, Kajmán-szigeteken, Panamában, Hongkongban, Szingapúrban, az USA-ban, vagy a többi ismert helyen. S az sem tűnhetett túl életszerű cégműködtetésnek,

ahol a „cég központját/székhelyét” biztosító irodában/irodaházban még sok ezer másik is „tevékenykedik”. Ahogyan ezt a talán világszerte delaware-i Orange Streeten található irodaházban „működő” 217 000 cég példáján keresztül részletezzük majd későbbiekben. Az adóparadicsomi cégek tulajdonosai valószínűleg azt is tudták, hogy a csak papíron létező cégek talán mégsem állíthatnak ki szerződéseket és számlákat korlátlan számban bárkinek szinte bármiről, amit a „papír elbír”. Továbbá az is tudhatták, hogy az ilyen cégműködtetés fikatív, hiszen mindent Magyarországról, a saját lakásaikból vagy irodáikból végeztek egy számítógép és nyomtató segítségével, ahol elkészítették a „külföldi céges” fejléccel ellátott számlákat, szerződéseket, továbbá itt hívták föl a „céget” az offshore cég esetleges üzleti partnerei is, ha az üzleti ügyekben valóban döntésképes emberrel akartak beszélni. Valószínűleg azt is nagyon jól tudták, hogy csak ilyen fikatív gyakorlat esetén lehetséges az, hogy cégük nyereségéből sehol nem kellett semmilyen adót sem fizetniük – kivéve az évi 1000-2000 USD vagy euró cégfenntartási díjat.

Mindezeket figyelembe véve az offshore cégek tulajdonosai – legalább a lelkiük mélyén – eddig is érezték, hogy ez nem lehetséges, és túl szép ahhoz, hogy igaz legyen, hogy legális legyen.

Nem szükséges jogi képzettség ahhoz, hogy belássuk: ez minimum adócsalás és okirat-hamisítás a fikatív számlák és a színlelt szerződések gyártása miatt! Ahogyan okirat-hamisítás már magát az offshore céget létrehozó és a másik fél által előre aláírt, de a visszatartozás lehetőségét biztosító névleges (nominee) igazgatói, tulajdonosi, illetve vagyonkezelői „nyilatkozat” is. Ezen túlmenően az offshore cég által az említett bűncselekmények révén megszerzett vagyon felhasználásakor a magyar tulajdonos pénzmosást is elkövet, éppúgy, mint a (bejegyzésben) segítői, sőt azok a személyek is – például hozzátartozók –, akik ebből a vagyonból bármilyen kis mértékben is részesednek, ha tudják, hogy az bűncselekményekből származik.

Am mivel a magyar tulajdonosok még nem hallották senkitől, hogy valaki hasonló tevékenységgel lebukott volna – pedig szinte mindenki ezt csinálja a környezetükben, beleértve a gazdasági/politikai vezetés jó részét is – ezért nem gondolják, hogy az offshore cég használata valaha is súlyos következményekkel járhatna. Hiszen, ha így lenne, akkor nyilvánvalóan az említett „vezetéssel” kellene kezdeniük a hatóságoknak az elszámoltatást a nagyobb nagyságrendű vagyonok miatt, de minthogy eddig ennek nem volt semmi jele, azt vélelmezik, hogy nekik sem eshet bántódásuk.

Valószínűleg azt is nehezen fogadják el sokan, hogy az offshore legalitását ennyien „rosszul tudnák”, hiszen ha ez így lenne, akkor naponta kellene hallaniuk, hogy a hasonló konstrukciókat hogyan tárja fel a hatóság, ám egyelőre ilyen ítéletekről sem hallani – legalábbis Magyarországon nem.

És valóban, a közelmúltig a hatóságok nem tudtak az offshore cégek használóival mit kezdeni, ezért is élhetett meg ily tisztességes kort az offshore céges „adótervezés”.

Ám sajnos eljött az az idő, amikor a valóság hatálytalanítja az ilyen bizakodást és vélelmet.¹⁶

Nem árulunk el titkot, ha elmondjuk: az adóparadicsomoknak számító országok szándékosan úy alakították ki – évtizedekkel ezelőtt – jogrendszerüket, hogy belső joguk alapján ne lehessen kiadni azoknak a külföldi személyeknek az adatait, akik az ott bejegyzett offshore cég mögött tényleges tulajdonosként állnak, így a bűncselekményt – ritka kivételektől eltekintve – nem sikerült rábizonyítani az adócsalókra. Emiatt természetes, hogy futótűzszerűen terjedt a „játék”, és így a mosott pénz napjainkra elérheti az 5000–10 000 milliárd USD-t is.¹⁷

A szektor marketingje és sajtója kiváló, így ennek is köszönhető, hogy sokmillió offshore cég végzi a világ tőkepiaci forgalma több mint felének mozgását – lényegében adó nélkül. A hatékony reklám hatása abban is észrevehető, hogy a legutóbbi időig az ily módon végzett adóelkerülés az élelmes és jól értesült vállalkozók, üzletemberek szinonimája is volt – akik megmosolyogták az olyan „amatőr” megoldásokat, ahol a cégtulajdonosok belföldi számlagyárraktól vásárolt számlákkal manipulálták adóalapjukat. Ahogyan kitűnik „élelmeségével” az a magyar vállalkozó is, aki a több millió forint személygépkocsit terhelő adókat úgy kerüli el, hogy külföldi rendszámú kocsival jár, azt gondolván, hogy az európai uniós szabadságjogok ezt neki biztosítják.

Legálisnak és meggyőzőnek tűnt az offshore céget megvásárolni szándékozók számára az is, hogy az ügynökségek szerint a tőke szabad áramlásának uniós elve indokként szerepelhet a ciprusi, luxemburgi, máltai, holland, luxemburgi, dán stb. cégek megalapításánál. Ahogyan zene volt füleiknek az is, hogy a részesedéscsere – az uniós jog által adókedvezményben részesített jogintézményének igénybevétele – jogszerű módja az árfolyamnyereség-adó és az osztalékadó elkerülésének.

Olyan megoldások is futótűzszerűen terjedtek, amelyekkel állítólag Magyarországon elkerülhető a tanácsadóként végzett tevékenységet terhelő magyar adó, mégpedig oly módon, hogy offshore cég számláz a magyar vagy külföldi ügyfeleknek informatikusok, építészek, jogászok, ügynökök tevékenysége, illetve bizományosi, ingatlan- és más, hasonló tanácsadások esetében. Ahogyan elterjedt az internetes szolgáltató üzletágaknál is az ilyen cégek alkalmazása, de az örökösödési adó, illetve a kapcsolódó ingatlanhoz kapcsolódó bizonyos adók elkerülésére is bátran ajánlják.

Ezek a megoldások azonban – ahogyan ezt más, OECD-országokban már nyilván ki szokás mondani – teljesen illegálisak. Mégpedig azért, mert tévesek

¹⁶ Praesumptio cedit veritati – római jogelv.

¹⁷ Egy 2000. évi IMF-jelentésben már 4600 milliárd USD szerepel, amelyből a karibi térségre 900 milliárd USD jutott úgy, hogy nem szerepelt benne – mivel nem szolgáltatott adatot – Bermuda és Panama. Az ázsiai mosodákra 1000 milliárd USD forgalom jutott, 2700 milliárd USD pedig Londonra, Japánra és az USA-ra –, amely országok pénzügyi rendszerét fölhasználva forgatták az offshore vagytonokat tulajdonosaik. <http://www.imf.org/external/np/mae/oshore/2000/eng/back.htm> (2009. 10. 18.)

és megalapozatlanok azok a jogi hivatkozások, amelyekkel az offshore cégek igénybevételének jogszerűségét védelmezik a szektor népszerűsítői.

Nem kétséges, hogy az adótervezésben csak azok a megoldások állják ki az elkövetkezendő időszak próbáját, amelyek az összes jogszabály és vonatkozó bírósági ítéletek figyelembevételével működnek. Ilyen offshore céges adótervezés azonban lényegében nem létezik – sem a nemzetközi szintén, sem a magyarországi gyakorlatban, mivel az offshore magából az elvéből fakadóan eleve illegális működésre van ítéltetve – hiszen a bejegyzés országában nem működhet, mivel csak ekkor jogosult adómentességre/kedvezményre. Vagyis eleve az UBO (Ultimate Beneficial Owner)¹⁸, azaz a tényleges cégtulajdonos országában való működtetésre van kényszerűen kárthatva, ott viszont soha nem jelentkezik be adóalanynak, hiszen akkor a belföldi cégekkel azonos adóztatású lenne, így semmi értelme sem lenne alkalmazásának. Azon kevés helyszín pedig, ahol megengedett – sőt kifejezett elvárás (lenne) – a helyi működtetés, ott sem így vezetik a cégeket, mivel ennek valódi menedzsment- és egyéb költségei már évi 100 milliós nagyságrendbe esnek. Ezek általában a kettős adóegyezményes helyszínek mint Ciprus, Hollandia, Dánia, Luxemburg, Málta, Szingapúr, Svájc, Szlovákia stb.

Fájdalom, de a kettős adóegyezmények tartalmaznak egy olyan szabályt, amely szerint, ha az egyik országban van egy társaság bejegyezve, a valós üzletvezetés helye azonban a másik országban van, akkor a tényleges üzletvezetés országában kell az adott céget belföldi adóilletőségűnek tekinteni. Emiatt a kettős adóegyezményes országokban lévő cégek is magyar belföldi adóilletőségűek lesznek, ugyanúgy, ahogyan az egyezmény nélküli helyszíneik is.

Mindezen szabálytalanságok miatt a Magyarországon elterjedt offshore céges megoldások mindegyike védhetetlen egy hatósági/bírósági eljárás során.

Hiszen hogyan fogadhatná el a bíróság a magyar offshore tulajdonos azon védekezését, hogy nem Magyarországról vezette a céget és nincs semmilyen – tulajdonosi vagy kapcsolt viszonyt megalapozó – köze a céghez a cégképviselőre vonatkozó meghatalmazásán túl, ha

- az üzleti partnerek,
- a névleges igazgató,
- a bejegyzési ügynökség,
- a számlavezető bank alkalmazottai

¹⁸ UBO – tényleges haszonhúzó, vagyis az a magánszemély, aki az offshore-ban megtestesülő vagyon valódi jogosultja. A fogalom jól ismert a pénzmosásellenes törvények kapcsán, hiszen például a bankok (és más gazdasági szereplők is – lásd később) kötelesek az UBO-k adatainak rögzítésére. A szakma szabályai szerint leggyakrabban az, akinek a POA-t (Power of Attorney), azaz a teljes körű felhatalmazást kiállítják a nevére, s aki ezen felhatalmazás révén a cég nevében aláírja a szerződéseket és/vagy eljár a bankszámlaügyekben, az tekintendő a tényleges tulajdonosnak.

és más szereplők a bűnüldöző hatóságok előtti tanúvallomásukban¹⁹ azt állítják, hogy a cég – az összes papírozás ellenére – valójában a magyar tulajdonosé, míg ők az offshore cég tényleges működésében lényegi szerepet nem vállaltak. Sőt azt fogják vallani, hogy nemhogy lényegi, de semmilyen szerepet sem vállaltak a működtetésben – hiszen ekkor bűnsegédként vagy társtettesként minimum adócsalásért és pénzmosásért nekik is felelniük kellene.

Melyikük kockáztatná ezt azért cserébe, hogy az ügyfél „megkéri”, hogy a papírokon szereplő dolgokhoz „tartsa magát” a vallomásában?

Vajon minden szereplő a hamis tanúzásra való felkérésnek megfelelően járna-e el?

• • •

„Minden lánc olyan erős, mint a leggyengébb láncszeme”

Mivel a fentiek alapján kijelenthetjük, hogy gyakorlatilag kivétel nélkül minden Magyarországon bevételt szerző offshore céggel adócsalást követnek el – később részletezett járulékos bűncselekményekkel együtt – majd az offshore céget arra használják, hogy az alapbűncselekménnyel megszerzett vagyont látszólag legális módon fölhasználják (befektessék stb.), ezért azt is kijelenthetjük, hogy a Magyarországon offshore cégeket alkalmazók a pénzmosás klasszikus törvényi tényállását is megvalósítják.

Ha eközben más bűncselekményeket (vesztegetés, hűtlen kezelés, áfacsalás, fedezetelvonás, csődbüntett, okirat-hamisítás stb.) nem követtek el, akkor csupán az ilyen – ártatlan és legális adótervezésnek gondolt – adócsalással indult pénzmosásért halmazatban 50 millió forint elkövetési értéknél már 12 év börtönbüntetést kaphatnak. Ez többek között azért kellemetlen, mert általában jelentősen sérülhet a cégtulajdonos egzisztenciája már egy eljárás alá vonással is, nemhogy egy tényleges büntetéskiszabással. Ráadásul az ilyen bűncselekményeknél nem az adótörvényben megadott elévülési évekkel kell számolni, hanem a büntetőjogi fenyegetettség éveivel, azaz egy 2010. évi, 50 millió forintot meghaladó értékben elkövetett adócsalási és pénzmosási ügyben – speciális körülmények esetén – joga lesz még 2018-ban is visszamenőleg 2010-ig vizsgálódnia a hatóságnak.

Nem túlzás, ha azt állítjuk: senki sem képes magányosan offshore-ozni.

Az offshore cégbejegyzéshez ugyanis igénybe kell venni magyar specialistákat, akik a kinti bejegyzési ügynökök magyar partnercégei, s akiken keresztül meg lehet vásárolni a társaságot, majd az évi fenntartási díj is rajtuk keresztül kerül a bejegyzési helyszínen lévő ügynökséghez, annak nominee szolgáltatást nyújtó személyeihez, akik a színlelt szerződések révén vállalják a strómanságot, legyen az tulajdonosi funkció, vagy igazgatói szerep. Mivel az offshore helyszí-

¹⁹ Confessio est regina probationum – a (tanú)vallomás a bizonyítékok királynője – római jogelv.

neken magyar magánember csak egy speciális cégbejegyzési engedéllyel rendelkező, helyi székhelyszolgáltatást és nominee tisztségviselőket is biztosító vállalkozáson keresztül jegyeztetheti be saját cégét, így már ketten vannak az offshore konstrukcióra szerződő/megállapodó felek. Ez a helyi (ottani) cégbejegyzési ügynök közvetlen megkeresése a nagyon ritka kivételek egyike lenne, ugyanis a magyarok szívesebben mennek olyan, a cégbejegyzésben közvetítő magyar ügynökséghez, vagy ügyvédhez, aki tartja a kapcsolatot a tényleges bejegyzési procedúrát intéző kinti ügynökséggel és nominee szereplőkkel. Am a szereplők számát tekintve így már minimum 3 személy érintett, még akkor is, ha minden helyen csak 1-1 személy tudna a konstrukció illegális/színlelt voltáról, ami nehezen hihető, hiszen az ilyen ügynökségeknél többfős apparátus foglalkozik nap mint nap az ügyfelek offshore cégeinek „gondozásával”.

A 2 fő és a 3 fő elkülönítése azért lényeges, mert ez az egyik fő kritériuma a bünszövetség (minimum 2 fő) vagy a súlyosabb bünszervezet (minimum 3 fő) büntetőjogi kategória megállapításának. A kellemetlenebb következményekkel járó – a büntetési tételeket duplázó – bünszervezet az a 3 vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja 5 évi, vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése.

Az offshore-ok szinte mindegyikével viszont a következő – 5 évet elérő/ meghaladó – bűncselekményeket követik el:

1. adócsalás (ám ha különösen nagy értékre – min. 50m Ft – akkor max. 8 év),
2. (áfa)csalás (ám min. 500m Ft esetén max. 10 év),
3. pénzmosás az egyszerűbb esetben maximum 5 év, ám 8 év is lehet, ha üzletszerűen, vagy 50 milliót elérve, vagy ügyvéd, vagy (privát)bankár vagy hivatalos személy követi el.

A bünszervezetben történő elkövetés esetében a fenti büntetési tételek tehát duplázódnak, mivel, aki az 5 évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekményt bünszervezetben követte el, a bűncselekmény büntetési tételének felső határa a kétszeresére emelkedik, ám a 20 évet nem haladhatja meg. Bünszervezetben a 8 évből tehát 16 lesz, az 5-ből pedig 10. Az adócsalás halmazatban lesz elkövetve pénzmosással, de nem maradhat el az okirathamisítás sem (legyen az magánokirat – a kreált szerződések és számlák miatt – vagy közokirathamisítás – ha az offshore-os dokumentumgyártás eredményeként pl. a cégbírósi vagy földhivatali közhiteles regiszterbe színlelt adat (nominee-szereplők az UBO helyett) kerül.

Továbbá gazdasági adatszolgáltatás elmulasztása az offshore magyar adóalanykénti bejelentkezésének hiánya miatt, és számvitel rendjének megsértése is természetesen. Ha pedig áfavisszaigényléses csalással jár az offshore-os ügylet, akkor 500 millió forintnál már 10 év a maximális büntetési mérték, ami duplázva 20 év.

Összefoglalva tehát a fentieket, a 16 vagy 20 év maximális elméleti büntetési tételek eléréséhez 5 tényező szükséges:

- 1 kinti nominee,
- 1 közvetítő ügynökség/ügyvéd/privátbankár és
- 1 offshore irányító UBO, valamint az
- 50 (vagy áfánál 500) millió forintot meghaladó elkövetési érték és a
- teljesen átlagos/szokásos offshore-ozási gyakorlat.

Azért elméletileg, mert – mint látható – bár a törvény mellbevágóan szigorú, ám a betartatása nem, mivel a bíróság ennek általában tizedét sem szabja ki. Ami nem csoda, hiszen a legtöbb offshore-os ügyet az adóhatóság eddig nem kezelte bűncselekménygyanús ügyként, így a vádhatósághoz sem került, nemhogy a büntetőbíróságra. Továbbá a bíróságok nem kívántak az offshore megítélésének jogszerűségébe belemenni, annyira bizonytalan a szakemberek és a hatóságok jogértelmezése is ezen a területen.

Tapasztalataink szerint a magyar offshore cégtulajdonosok nem rendelkeznek ezekkel az információkkal, hiszen, ha tudnák a fentebb említetteket, akkor soha senki nem venne ilyen adóparadicsomi céget.

Az aggálytalan, életszerű működés feltételei – amint fentebb leírtuk – megteremthetők, de csak akkor, ha van az offshore helyszínen valódi személyzet, akik tényleges, napi cégirányítást végeznek alkalmazottként, valamint a cég a jövedelemszerző gazdasági tevékenységét ténylegesen ott folytatja.

Semmiképp sem elképzelhető azonban a jogilag védhető működés névleges igazgatók alkalmazása esetén, akik valójában nem csinálnak mást, csak 10, 100 vagy még több cégben pecsételnek és aláírnak. Egy magyar tulajdonos ilyen, valós tevékenységet folytató offshore cégének költsége – amennyiben (optimális esetet tekintve) egy olyan célországban van bejegyezve, amellyel Magyarországnak kettős adóegyezménye van – kb. 100 millió forint.

A Magyarországon használt offshore cégek száma 20 000–30 000 körül lehet. Ezek töredékénél (kb. 1%) érheti meg ilyen költségek mellett működtetni a tényleg kedvezőbb adózású, már legálisnak tekinthető struktúrát. Ehhez sajnos még számos feltételt is teljesíteni kell, amelyeket a könyv későbbi fejezeteiben tárgyalunk. (Lásd különösen a 18.1. Az illegalitásteszt című fejezetet.)

Mindezek hiányában a magyar offshore cégtulajdonosok túlnyomó többsége tehát szükségszerűen elköveti az okirat-hamisítás, adócsalás és pénzmosás bűncselekményét, ami potenciálisan nem más, mint egzisztenciális öngyilkosság.

Az erősödő fenyegetettséget az offshore tulajdonosok egyre inkább érezhetik a nagy OECD-tagországok offshore-ellenes kezdeményezései kapcsán is. Az OECD és más nemzetközi szervezetek tervei szerint 3 éven belül lényegében a világ minden részéről bármiféle külön kérés vagy eljárás nélkül

automatikusan kiadják az offshore mögé bújó személyek adatait mégpedig – a tervek szerint – visszamenőleges hatállyal is.

S, hogy ez a terv nem csak egy „álmom”, azt az is igazolja, hogy az Egyesült Államok – mint az OECD-ben „primus inter pares” (első az egyenlők között) – hatalmánál fogva a más országokban lévő pénzintézetektől már ezt el is várja, mégpedig 2010. január 1-jétől kezdődően. Ennek hatására az európai bankok tömegével szabadultak az amerikai ügyfeleiktől, akiket eddig viszont a legjobb ügyfeleknek tartottak. Ahogyan az ausztrálok is elindultak ezen az úton, miután adóhivataluk 2010 áprilisában bekérte az 50 legnagyobb ausztrál és külföldi banktól az ausztrál adóalanyok (cég és magánszemély) bankszámlaadatait. A svájci bankok már leállították privát-bankáraik utazását Ausztráliába, ahol el fogják rövidesen kezdeni a teljes feltárását – az amerikaiakhoz hasonló módon – a külföldön lévő, adócsalt vagyonoknak. (Lásd részletesebben a 20.6. Az ausztrál banktitokvég című fejezetben.) Ez pedig azt jelenti, hogy már jóval a napjainkban elkövetett adócsalás és pénzmosás elévülési idejének (8 év, áfa-ügyben 10 év) lejárta előtt várhatóan megkezdődik Magyarország irányába is az automatikus információk áramlása, még akkor is, ha beszámítjuk a magyar hatóságok esetleges késedelmeskedését a felelősségre vonás tekintetében.

Mindezek miatt minden offshore céggel adót „megtakarító” magyar cégnek és magánszemélynek egyetlen esélye marad: tevékenységének legalizálása.

A könyv kiadásakor még használható az amnesztiatörvény, amely a külföldön és az offshore cégekben tartott vagyonok legalizálását célozza. Az amnesztia alapján 10% adó megfizetéséért cserébe az állam megbocsátja az offshore cégek tulajdonosainak bűneit – ami méltányos ajánlatnak tűnik jó néhány év börtönbüntetés elkerüléséért, valamint egy sokkal nagyobb mértékű adó, majd a 75%-os bírság, valamint a késedelmi kamatok megfizetése helyett.

Ugyanis csak az amnesztia kihasználása esetén van a magyar offshore tulajdonosoknak biztos esélyük mentesülni az offshore-os adócsalások súlyos következményei alól, beleértve a pénzmosás miatti esetleges eljárást is, mivel az amnesztia nemcsak az adóra szól, hanem az adóval kapcsolatos büntetőjogi következmények elkerülését is jelenti. Az amnesztia igénybevételének feltételeit a 25. Adóamnesztia: feloldozás a régi bűnök alól? című fejezetben és alfejezeteiben részletezzük.

Azt reméljük, hogy a reálisan gondolkodó cégtulajdonosok belátják: sokkal jobban járnak, ha az adóamnesztiát igénybe veszik, mivel ez az egyetlen megoldás arra, hogy nyugodtan alhassanak az elkövetkező 10 évben.

Természetesen az állam is jól jár azzal, ha minél többen kihasználják ezt a lehetőséget, hiszen sokmilliárdos nagyságrendben keletkezhet bevétele, nemcsak a 10% adó megfizetése miatt, hanem az így legalizált további 90% hazahozatala, befektetése és felhasználása miatt is – bár ennek egy jó részét már régen visszahozták különböző offshore befektetésként. Mindez anélkül hullana így az állam ölébe, hogy az adónyomozás és egyéb hatósági és bírósági eljárások költségeit fedeznie kellene – igaz, egy nagyobb adómérték remélt

behajtása érdekében. Mindezt feltehetőleg meg is teszi az amnesztia lejártá után, az ezzel nem élők vonatkozásában.

A lassan 5 éve tartó – egyre megengedőbb feltételrendszerrel igénybevehető amnesztiák öt éves összadóbevétele a 20 milliárdot sem érte el 2011 végéig, mely az időszak összadóbevételeinek nagyságrendjéhez viszonyítva elhanyagolható összeg. Ennek több oka van: egyrészt a 10%-os mérték kissé magas és az amnesztiázható vagyon típusa értelmetlenül korlátozott. Továbbá az állam nem szavahihető az adóalanyok szemében, s mivel az államcsőd szélén imbolyog, így a vagyon méginkább kifelé menekül.

A mi amnesztiajavaslatunk ezért kiterjedne a belföldi vagyonra is, nem csak a jelenleg amnesztiázható bizonyos típusú külföldi vagyonokra. Továbbá azt javasoljuk, hogy csak 5% legyen a mértéke, amelyet viszont nemcsak a magánszemély fizethetne meg, hanem bármelyik cége is, mégpedig belföldi cégénél akár költségként érvényesítve ezt a tételt.

Ma ugyanis nagyon keveseknek van/maradt 5% – nemhogy a jelenlegi amnesztia szerinti 10% – készpénze, mivel az offshore cégtulajdonosok a válság következtében belföldi vállalkozásaik megmentésére fordították az adócsalt vagyon jó részét tőkejuttatás, vagy kölcsön formájában, vagy korábban befektették ingatlanba, termelőeszközbe stb. Ahogy említettük, az 5%-os mérték ingatlanvétel esetén 2,5% lenne. Ne feledjük, a vagyonszerzési illetékkel a kieső százalékokhoz hozzájutna az állam – bár ennek eltörlését is erőteljes gazdaságélénkítőnek tekintenénk –, de ami sokkal fontosabb, az összeomlott építőiparba, valamint az ingatlanfejlesztési és az ingatlankereskedelmi szektorba is újra életet lehelhetne az így megjelenő kereslet – újabb, állami/adófizetői vagyonból történő szektortámogatás és pénzosztogatás helyett!

Ezt az amnesztiát mindenképp célszerű összekötni egy vagyonmegváltással is, mivel az állam nehezen, vagy egyáltalán nem tudja megadóztatni a bűnös (adózatlan) úton szerzett vagyonokat másként. (Lásd a vagyonosodási vizsgálatok átlag 8 millió forint adóbevételét.) Erre ugyanis csak az önkéntes bevalás útján van esély.

Mivel nem lenne kötelező, hanem csak választható, így nem bukna el az alkotmányossági vizsgán sem.

Így tehát egy ingatlanokra szóló 2,5%-os és egy ingóságokra szóló 5%-os adóval egyszer, s mindenkorra meg lehetne váltani az adójellegű bűncselekményből származó bármilyen vagyont.

Ám önmagában e feltételek megteremtése esetén sem fognak a – súlyos börtönfenyegetettség ellenére sem – megszűnni az offshore-os adócsalások, vagyonkimentések, mivel a cégtulajdonosok nem tartanak az államtól, ismervén eddigi hatékonyságát – helyesebben hatékonytalanságát. De még inkább azért nem, mert – akár offshore-ral akár belföldi számlagyáras trükkökkel – továbbra is csálniuk kell ahhoz, hogy ki tudják gazdálkodni a dolgozóiknak adott bérkiegészítést a hivatalosan bejelentett fizetés mellett, hiszen csak így maradhat versenyképes vállalkozásuk a konkurenciával szemben, amelyek közül szinte

mindegyik csal, beleértve a multik egy részét is a munkaerő-kölcsönzős trükköt alkalmazva. Az álszent állam pedig úgy tesz, mintha erről nem tudna, hiszen ha nekirontana a szintén álszent multiknak, azok még gyorsabban eltávoznának olyan országokba, ahol nincs az élők munkára rakódó ilyen horribilis teher.

Mindezek miatt elengedhetetlen az állam hatékony és gyors cselekvése. De nem az említett adóalany-üldözés, hanem a hazai adókönyezet tőkevonzóbbá tételének irányába. Az adórendszer átalakítása nemcsak a mostani súlyos nemzetközi gazdasági válság okán időszerű, hanem azért is, mert Magyarországnak nincs más lehetősége a gazdaság fellendítésére, mint az, hogy a hazai és külföldi tőke- és munkahelyteremtő beruházások számára ténylegesen vonzó befektetési környezetet teremtsen.

Mint közismert, a tőke oda megy, ahol legkisebb az elvonás. Ez éppúgy igaz egy magánszemély 5 évre lekötött, belföldi banknál lévő, jogszerűen adómentes megtakarítási számlájára, mint ahogy igaz egy offshore-cégbe vitt vagyoni-ra, vagy egy multinacionális cégnél a következő gyár helyszínének kiválasztására, amikor is az összes adó, alkalmazotti járulék, korrupciós és egyéb teher figyelembevételével hozzák meg a döntést.

Mindezek figyelembevételével azt javasoljuk a személyi jövedelemadó, társasági adó, társadalombiztosítási járulék és nyugdíjjárulék lehető legalacsonyabb szintre – 10%-ra való – csökkentését, az osztalékadónak, a kamatadónak, iparűzési adónak, az árfolyamnyereség-adónak és az ún. kisadónak pedig az eltörlését. Ugyancsak eltörlendő a minimálbér alkalmazása, hiszen így nem dönthetnek piaci viszonyok alapján a munkáltatók egy munkaerő értékének meghatározásakor, ami értelmetlenül drágítja a legegyszerűbb/legolcsóbb munkát elvégzőinek alkalmazását. Egy 2009. évi tanulmányban²⁰ kimutatták, hogy a megkérdezett vállalkozók legnagyobb többsége tudna munkát adni az alacsonyán képzett munkaerőnek, ha alacsonyabbak lennének a bérek terhei.

A kevés fizetés is több, mint a törvényileg előírt – de végül meg nem fizetett – magas(abb) minimálbér, amit már nem fizet meg a potenciális munkáltató, hanem ehelyett elmegy más, olcsóbb bértérheket alkalmazó országba, ahol nincs ilyen ráerőszakolt kötelezettség, vagy az jóval alacsonyabb. Így a magyar állam/önkormányzat fizeti a többi adóalany adójából a segélyt az – „elriasztott” munkáltató helyett – ugyanezen munkaképes embereknek, ám ekkor sokszoros az ország vesztesége.

Az adó és járulékok minimalizálása a vagyoni Magyarországról történő „menekülését” megállítaná és megfordítaná, a külföldi tőkét pedig idevonzaná. Mivel az Európai Unió nem tartja elfogadhatónak a 10% alatti jövedelemadókat, így ezeket gyakorlatilag nem lehet e szint alá csökkenteni, tehát ez lehetne az elérhető és elérendő minimum.

²⁰ Balás G. – Vékony A. B.: „Az adórendszer hatása a vállalkozás szabadságára. Egy lepapírozott adórendszer költségei.” *Műhelytanulmány*, Közjó és Kapitalizmus Intézet, 2009. 16. p.

A cégekre vonatkozó társasági adó esetében a kutatások szerint a jogszabályokban előírt mértéknek csak a felét fizetik meg ténylegesen – ami 10% körülire tehető²¹ – mivel az adóköteles nyereség egy részére kedvezményeket vesznek igénybe. Ám a statisztika nem tartalmazza az adóalap elcsalt nagyobbik részére jutó adószázalékot, mivel ez az adóalap eltűnik/lecsökken a bel-földi és offshore hamis költségszámlák révén. Emiatt a statisztikában jelzett 10% körüli megfizetett százaléknak töredéke lehet csak a valós szám, ami kb. 1–3% között mozoghat.

Sajnos az új kormányzat első lépéseiben csak a társasági adót vitte le az általunk preferáltra, ráadásul 500 millió forintos korlátot is állított a bevétel mértékét tekintve. Ám ezzel csak azt érte el, hogy a legnagyobb társaságiadó-bevételű cégek továbbra is offshore-ral és más módszerekkel e mérték alatt fogják tartani nyereségüket. Pedig egy-egy ilyen cég sok ezer/tízezer kisvállalkozás helyett fizethetne ugyanakkora adóösszeget az államnak, így értelmetlen ebben őket „korlátozni”. A politikailag támogatásra ítélt kisvállalkozások a korábbi években nekik járó 50 millió forintos adóalapkedvezményt sem tudták/akarták kihasználni, hiszen a fiktív költségszámlákkal nulla közeli adóalapot mutattak ki, s az elcsalt pénzből fizették ki az alkalmazottaik bérkiegészítését. Sokkal ésszerűbb lenne tehát minden korlátozás és kedvezmény megszüntetése mellett egységes, 10% kulccsal mindenki számára azonos módon biztosítani e mértéket – mégpedig 4 évre garantálva.

További probléma, hogy a társasági adó mértéke a legkisebb probléma (volt) a túladóztatásban, ettől még nem fog kifehéredni a gazdaság. Ehhez ugyanis az említett járulékokat is erre a szintre kellene csökkenteni – hiszen most sem fizetnek ténylegesen ennél többet. Ebben az esetben a mostani csalók jó része nem csalna tovább, azaz a bevétel ebből az adónemből akár növekedhetne is, ahogyan egyszer már megtörtént a Békési-féle 36%-os társasági adó felére csökkentésekor az 1994. évi kormányváltást követően, aminek révén ennek az adónemnek a bevételei a következőképpen alakultak:

- 1993-ban a 36%-os társasági adónál 56,6 milliárd forint,
- 1994-ben a 18%-os társasági adónál viszont már 81,4 milliárd forint,
- 1995-ben 79,3 milliárd forint,
- 1996-ban 110 milliárd forint,
- 1997-ben 131,2 milliárd forint,
- 1998-ban 170,9 milliárd forint.²²

²¹ Baka Zoltán: „Végre egy lista, ahol az élmezőnyben van Magyarország”. *Napi Gazdaság*, 2007. április 24. <http://www.napi.hu/articleprint.asp?nID=330613> (2009. 06. 10); HVG: „Adózás előtt, adózás után”, *HVG*, 2010. január 13. http://hvg.hu/hvgfriss/2010.02/201002_Adozas_elott_adozas_utan (2010. 01. 13.)

²² PM-dokumentum: „A gazdasági átalakulás számokban” 48. p. [http://www2.pm.gov.hu/web/home.nsf/portalarticles/717D3D0BFF5DA9F5C1256E240026DCF4/\\$File/kiadv2003%20datum_nelkul.pdf](http://www2.pm.gov.hu/web/home.nsf/portalarticles/717D3D0BFF5DA9F5C1256E240026DCF4/$File/kiadv2003%20datum_nelkul.pdf) (2010. 05. 04.)

A józan ész és a tények természetesen másoknak is rendelkezésére állnak a drasztikus adócsökkentések következményeit illetően. Zsoldos István például így ír „Egy közgazdász »elvadult« elképzelései az adókról” című cikkében²³:

Egykulcsos 20%-os adó mindenre, a visszaforgatott profitra 0%. Egységes állami juttatás minden potenciális adófizetőnek, amely felváltana minden jövedelemplótló juttatást és adókedvezményt. Infláció figyelembevétele, vagyoadó, zöld-adók és egységes áfakulcs.

Mindezekhez a kiadásokat drasztikusan csökkenteni kellene, egész pontosan ahhoz kellene igazítani, hogy mennyi adó szedhető be „normálisan” az adórendszerben egy racionalizálás után.

Papp József *A magyar gazdasági csoda* című korszakalkotó könyvében²⁴ pedig ezt írja a már 5%-kal alacsonyabb mértékről:

A magyar csoda pillérjét képező adórendszer azonban ennél is radikálisabb. Premisszája az, hogy olyan terhelést eredményező adórendszert kell bevezetni, amely az adófizetők számára kedvezőbbé teszi az adó teljes körű megfizetését, mint az elcsalását. A család költségei és az adózás terhei között nem lehet szignifikáns különbség.

Hasonló következtetésre jutottak az adócsalás, a korrupció és az adóterhelés összefüggéseit bonyolult matematikai modellekkel elemző szerzők²⁵ is.

A Világbank segítségével nyolcvan ország tízezer vállalatvezetőjével készített interjú feldolgozásának eredményeivel összevetett modellszámítások egyértelműen azt sugallják, hogy a családok és a korrupció legfőbb ellenszere a méltányos, a jó, a megfizethető adórendszer.

A ma Magyarországon méltányosnak tekinthető adórendszer kulcsai sokkolóan alacsonyak. Minden fő adónemben 15 százalék lenne az az érték, amelynek eredőjeként a vállalkozásoknak közömbös lenne, hogy csalnak, vagy minden adót megfizetnek. Az egykulcsos személyi jövedelemadó semmilyen kedvezményt sem tartalmazna, megszűnne az adójóváírás intézménye is.

²³ Zsoldos István: „Egy közgazdász »elvadult« elképzelései az adókról” *Portfolio.hu*, 2009. július 8. <http://www.portfolio.hu/cikkek.tdp?k=3&i=117867> (2010. 01. 11.)

²⁴ Papp József: *A magyar gazdasági csoda*, Budapest, Alexandra Kiadó, 2009. 167. p.

²⁵ Akdede, S. H.: *Corruption and Tax Evasion*, Adnan Menderes University, 2006; Uslander M. E. *Tax Evasion, Corruption, and the Social Contract Transition*, University of Maryland 2007; Lackó Mária: „Az adóráták és a korrupció hatása az adóbevételekre”, *Közgazdasági Szemle*, 2009/6.; Hibbs, D. A. – Piculescu, V.: *Institutions, Corruption and Tax Evasion in the Unofficial Economy*, Göteborg University, 2005

Az új kormány részéről tett deklarált cél szerencsére egyezik a fentiekkel, így most már csak azt reméljük, hogy lesz bátorsága a minél nagyobb mértékű adócsökkentésre és a minél több kisadónem eltörlésére (nem csak az ezidáig eltörölt jelentéktelenekre²⁶), ugyanis néhány százalékos csökkentés nem hoz/hozhat lényegi fordulatot, mint ahogyan több ilyen országban sem hozott, hiába lett egykulcsos az adónem. Azaz a jelenlegi reform még nem reform.

Ám a kutatások az adócsalás tömeges elterjedtségén túl egy sokkal szomorúbb tény is kiderítettek. Mégpedig azt, hogy ha valamely gazdálkodó szervezet ténylegesen meg akarná fizetni az előírt adómértékeket – különösen a foglalkoztatás terheit – akkor szükségszerűen tönkre kell, hogy menjen.²⁷

Úgy tűnik tehát, hogy a magyar vállalkozási környezet egyelőre olyan, hogy a vállalkozások csak akkor maradhatnak életben, ha adójuk nagy részét valamilyen módon nem fizetik meg.

Ám ha a gazdasági szereplők a fizetendő adónak csak a kisebb részét fizetik meg, logikusan következik a kérdés: miért nem viszi le az állam erre a szintre a kiszabott adó mértékét? Hiszen ez várhatóan nem eredményezne hiányt az államkasszában, mivel ezt az adómennyiséget most is befizetik, sőt kevesebbet, mint a 10%, azaz a költségvetési deficit nem növekedne az adókulcsok csökkentésével. Sőt – ahogy azt számos példán keresztül bemutatjuk – az adóbevétel bizonyos adónemeknél még növekedne is az adókulcsok drasztikus csökkentésével, mert senki sem szegi meg a jogszabályokat szívesen, hiszen tudja, hogy Damoklész kardjaként lebeg fölötté egy esetleges komoly pénz- vagy börtönbüntetés.

Nagyon fontos tényező még a drasztikusan levitt adómértéknek a hosszú távú – említett 4 éves – garانتálása, mivel 1 évre szóló adócsökkentésre nem számolja föl a vállalkozások jó része a családi sémáját. Ha ugyanis 1 év elteltével visszaemlének az adót, akkor már nem tudnának csálni ugyanezzel a módszerrel, mivel láthatóvá tették valós forgalmukat és nyereségüket, így azt újra drasztikusan lecsökkenteni nem merik majd, emiatt viszont ismét a tönkremenés veszélyével kellene szembesülniük a versenyhátrány miatt azokkal szemben, akik továbbra is csaltak/csálnak. Az adó elcsalása nemcsak

²⁶ Ezek a bérfőzési szeszadó, tévékészülék üzemeltetési díja, épület után fizetendő idegenforgalmi adó, vállalkozók kommunális adója, egyenes ági öröklés után fizetendő örökösödési illeték, nagy teljesítményű személygépkocsik vagyoadója, vízi járművek vagyoadója, légi járművek vagyoadója, vízgazdálkodási termelői érdekeltségi hozzájárulás és az egyenes ági rokon ajándékozási illetéke. Adoforum.hu: „Kisadók eltörlés féltől vagy jövőre?” *Adoforum.hu*, 2010. június 15. <http://www.adoforum.hu/cikk/75432/kisadok-eltorlese-felevtol-vagy-jovore> (2010. 06. 15.)

²⁷ Lásd később részletezve a jelenséget Fazekas Mihály: „A rejtett gazdaságból való kilépés dilemmái. Esettanulmány – budapesti futárszolgálatok, 2006–2008” című, a budapesti futárszolgálatok esetét feldolgozó tanulmányában (MTA Közgazdaságtudományi Intézet, *Műhelytanulmányok*, 2008/12), amelyet a Magyar Tudományos Akadémia kutatóinak elemzését ismertetve mutatunk be. (Szabó Attila – Gulyás László – Tóth István János: „Az adócsalás elterjedtségének változása – becslések a TAXSIM ágensalapú adócsalás szimulátor segítségével”, MTA Közgazdaságtudományi Intézet, kézirat 2006)

kockázatos üzem, hanem – még lebukás nélkül is – költséges, hiszen jelentős adminisztratív munkával jár, és ez a költség általában nem kevesebb, mint a valós jövedelem 5–15%-a.

Amennyiben a jövedelemadók és egyéb járulékok mértéke 10% körüli szintre csökkenne, nem érné meg az adóalanyoknak a jogszabályokat megszegni, hiszen akkor már a legális 10%-hoz képest pár százalék előny nem éri meg az esetleges hatósági eljárások kockázatát.

Mivel sokkal kevesebben csalnának adót, az állam egy kisebb, de egy sokkal jobban megfizetett, s így hatékonyabb szervezettel üldözhetné azokat, akik ezt a 10% adót sem akarják megfizetni. A fölöslegessé váló állami alkalmazottak sokaságát pedig felszívna a betelepülő nemzetközi tőke által létrehozott termelő és szolgáltató cégek sora, hiszen az EU-ban sehol sem lenne ilyen kedvező mértékű adóztatás – néhány mosodát kivéve²⁸ –, még ha néhányan nincsenek is messze tőle, de ott az egyéb tényezők rosszabbak, mint a magyarországiak.

A legismertebb drasztikus adócsökkentő és egyszerűsítő az egykulcsos adót alkalmazó Szlovákia a 19% szja és társasági adó mértékekkel, osztalékadó nélkül. Románia már csak 16% adót vet ki ugyanezekre. A legalacsonyabb mérték az EU-ban Bulgáriában található, amely 10% szja-val és társasági adóval vonzza a befektetőket, s amely sokkal sikeresebb lehetne, ha a maffia nem uralná az országot, ami rengeteg befektetőt elriaszt a korrupció és a védelmi pénzek költsége miatt.

Az EU-n kívüli, de környékbeliek között Szerbiában 10% a társasági adó, és 10 és 20% között van az szja. Még alacsonyabb az adó a Balkán jövedő Monacójának tartott Montenegróban, amelynek vezetőjét 2007-ben még a cigarettacsempész-maffia vezetésével vádolták az olaszok. A *Figyelő* következő beszámolója szerint jelenleg Magyarország számít Montenegró legnagyobb befektetőjének, ezzel a hazai üzleti körök a Balkán talán legperspektivikusabb országában vetették meg a lábukat.²⁹

„Az elmúlt évek látványos GDP-bővülése ... a privatizációs ügyletek és a közvetlen külföldi tőkebefektetések nélkül elképzelhetetlen lett volna” – siet leszögezni Marija Vukcsevics (aki a gazdaságfejlesztési minisztérium taná-

²⁸ Az offshore halála miatt több mosoda igyekszik megtartani adócsaló ügyfeleit úgy, hogy – mivel a nominee-s, adómentes rezsimet meg kell szüntetnie – áttér a lehető legkisebb mértékű 10%-os adóra, így támasztva versenyt a mi magyar 10%-os javaslatunknak (is). Ám ne feledjük, a multik a valamennyire használható, olcsó munkaerőt keresik a kínai/indiai helyett a termelő beruházásaiknak, amelyre Málta a már korábban bevezetett 5%, vagy Ciprus a régóta, míg Gibraltár 2011-től a 10%-os nyereségadó-kulcsaikkal sem igazán alkalmasak a mediterrán (manjana) munkastílusuk miatt! Liechtenstein a bevezetendő 12,5%-kal ugyancsak nem lenne komoly konkurencia a magas bérelvárása miatt – ám a mértékek mégis jelzésértékűek Magyarország számára a tőkevonzás ilyen „szakértő országaitól”.

²⁹ Szekeres W. István: „Monte Carlo-jelölt a Balkánon”, *Figyelő*, 2007. november 19. http://www.fn.hu/hetilap/20091116/monte_carlo_jelolt_balkanon/ (2009. 11. 29.)

csosa). Miként ennek a tőkebeáramlásnak köszönhető az is (2007-ben 1 milliárd, tavaly 832 millió euró érkezett az országba), hogy a költségvetés az elmúlt években rendre a fekete (azaz nem a „piros”) tartományban zárt. Az évi 4 százalékos többletből pedig jórészt az állam tartozásait törlesztették: míg az ország eladósodottsága 2001-ben még elérte a GDP 80 százalékát, tavaly már csak annak 27 százalékát tette ki (míg Magyarország ezalatt épp fordított utat járt be).

Mivel keltette fel mindezeket túl Montenegró a külföldi befektetők figyelmét?

Mindenekelőtt talán azzal, hogy a térség ádáz adócsökkentési versenyében egy hajszálnyival a szomszéd országok előtt jár.

A 9 százalékos társasági nyereségadó és a 17 százalékos áfa például már-már offshore paradicsomot idéz.

A személyi jövedelemadó terén pedig Montenegró szintén régiós rekorder: az egyetlen érvényes adókulcs ma 12 százalékos.

Az adórendszer reformjának előkészítésében az elmúlt években Ivana Vojinovic, az ISSP gazdaságkutató intézet kutatóvezetője is részt vett. Mint felidézi, amikor bevezették az új, egykulcsos rendszert, józanul azzal számoltak, hogy rövid távon a bevételek csökkenni fognak.

Nem így lett.

„Magunk is meglepődtünk, de a bevételi oldalon ehhez képest többlet keletkezett, igaz, a GDP erőteljes növekedésétől kísérve – mondja Vojinovic. – Hasonló eredmény várható a személyi jövedelemadó kulcsának ez év eleji leszállításától (a korábbi 15 százalékról 12-re): az első adatok szerint az szja-bevételek most is szinten maradnak...”

• • •

Adót szedni annyira, mint a lehető legkevesebb gágogás árán minél jobban megkopasztani egy libát.

Jean-Baptiste Colbert³⁰

Az adókulcsok és adószabályok megállapításakor az elrendő költségvetési bevétel a pénzügyminisztériumi tervezés kiindulópontja. Így például, ha a költségvetésnek szüksége van 80 milliárd forintra, az matematikailag az áfa kb. 1%-os növelésével szedhető be, ahogyan a személyi jövedelemadó, a társasági adó, a jövedéki adó és egyéb járulékok arányos százalékanak növelésével úgy, hogy a tervezett adókulcsemelésnél a szakemberek figyelembe veszik az emelés reakciójaként megjelenő védekező adóelkerülés mértékét is. 2010 elején ezt írtuk/kértük az első kiadásban: ha a 210 elején érvényes 27% társadalombiztosítási hozzájárulás 10%-ra csökkenne, a 19% társasági adót 10%-ra

³⁰ Jean-Baptiste Colbert (1619–1683) francia gazdaságpolitikus.

mérsékelnék, illetve a 2010-ben fizetendő 19% és 32% (valójában 40,64%) közötti személyi jövedelemadót, valamint a kötelező nyugdíjjárulékot is 10%-ra vinnék le, így ez a legálisan megjelenő jövedelmek alkotta adóalapra vetítve többezer milliárd forint kiesést jelentene a költségvetés tervezésekor.

Ám ez a kiesés csak látszólagos, hiszen például a legátfogóbban kutatott – és főntebb idézett – társasági adó esetében 10%-nál többet ma sem fizetnek be a vállalkozások, pusztán csak az igénybevehető adókedvezmények miatt, a csalásról nem is beszélve.

Szja esetén pedig, ha az állami alkalmazottakat nem tekintjük – hiszen béreik terheinek megfizetésénél ott nincs csalás, de az állam csak egyik zsebéből a másikba teszi a pénzt – akkor a vállalkozási szféra teljes spektrumáról elmondható, hogy – a multik egy részét kivéve (általában ott, ahol nincs munkaerő-kölcsönzés) – sehol sem fizetik meg a tényleges alkalmazotti terheket. Véleményünk szerint így ez sem lehet több a 10% ténylegesen megfizetett mértéknél, s így az ehhez kapcsolódó társadalombiztosítási és nyugdíjjárulékok ténylegesen megfizetett mértéke is ezzel arányosan mozog.

Valójában tehát további közgazdasági elemzés nélkül és csupán az adóelkerülők racionális – a várható költségeket és a várható hasznot (*cost-benefit*) mérlegelő – döntésére számítva sem jelenthet végzetes kiesést a 10% körüli adókulcs bevezetése ezeknél az adó- és járuléknemeknél. Sőt valószínűsíthető, hogy e költségvetési bevételek azonnali növekedésére lehetne számítani – még akkor is, ha nem számolunk az adócsökkenés következtében ideáramló (valóban külföldi és nem offshore) tőkével. Az adóbevételt emelni fogja az is, hogy sok olyan szereplő is megfizetné ezt az igen méltányos adót, aki semmit sem fizetett eddig, bízván – legtöbbször joggal – a retorzió elkerülésében, így az említett, kb. 10%-os statisztikákban egyáltalán nem számoltak velük.

Továbbá – a legrosszabb esetben – ha mégis lenne adóbevétel-kiesés, akkor érdemes e kiesés forrásait megtalálni. A legnagyobb mértékű forráslehetőséget abban látjuk, hogy az adórendszer említett drasztikus egyszerűsítésével és számos kisadó eltörlésével a gazdasági élet szereplői által finanszírozott bürokrácia nagy része fölöslegessé válna, s a felszabaduló munkaerőt a betelepülő termelő beruházásoknál foglalkoztathatnák, s nem kellene a szomszédos országokból munkaerőt importálni az üzemekbe.

Kérdés persze, hogy akar-e dolgozni majd az így felszabaduló magyar munkaerő a piaci körülményeknek megfelelő elvárások és felelősség mellett – amihez az állami szektorban ténylegesen nem volt hozzászokva –, ráadásul valószínűleg kevesebb bérért, mint eddig. Ehhez a vezetésnek mindenképp politikai kockázatot kell vállalnia. 2011 végén viszont az látszik, hogy nem ezt a kockázatot, hanem a kapkodás és az elégtelen köztehercsökkentés kockázatát „vállalta”, ami sajnos csak fájdalmas kudarcot eredményezhet.

2009 nyarán a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztériumban (NFGM) a bürokratikus terhek össznemzeti felméréséről megjelent egy tanulmány. A felmérés kiderítette, hogy 10 éve „csak” a GDP 6,8%-ra becsült – a cégeket

sújtó – bürokratikus és adminisztratív teher 2008-ra már körülbelül 2800 milliárd forintra nőtt, ami a válság előtt – a mostaninál jóval magasabb – a hazai GDP 10,5%-át tette ki.³¹

Ez a bürokráciafenntartási költség csak az EU mediterrán országaiban hasonló nagyságrendű, talán ez is az oka, hogy költségvetésük a szakadék szélére jutott – ahogyan 2011 végére a magyar is...

Az említett felmérésben a minisztérium 152-féle, jelentős vállalkozói adminisztratív kötelezettséget tárt föl. A nem nagyon jelentős – és így külön számba nem vett – apróbb teendőknél való megfelelés is kitett a 2800 milliárd forintból kb. 700 milliárd forintot. Csak a szűk, jogszabályi kötelezettségeknek való megfelelés 800 milliárd forintba kerül a cégeknek, ami a 2008. évi GDP 3,1%-a.

A Bajnai/Oszkó-időszakban megvalósított pozitív jogszabály-módosítások eredményeképpen a vállalkozói ráfordítások viszont csak 43 milliárd forinttal csökkentek a 800 milliárdból, így ez nem hozott komoly eredményt a vállalkozások életében. Ám 2011-ig megakadályozták a legprimitívebb pénzkimutást offshore-ba egy hatékony szabályozással (ezt az új kormány eltörölte).

Egy másik fontos állami kiadási tétel a csak pénzt vivő³² Magyar Honvédség, ami 319,7 milliárd forintba került 2008-ban, ami a hazai GDP 1,2%-a.

³¹ Halaska Gábor: „A bürokrácia leépítőkövei” *Figyelő*, 2010. április 22. http://www.fn.hu/hetilap/20100420/burokracia_leepitokovei/ (2010. 04. 22.)

³² Elég csak a Google-ba beírni az „operethadsereg” szót, több száz találatot ad ki, amelyekből érdemes idézni egy-két aktuális példát:

A *Magyar Hírlap* „Operéthadsereg és korrupció” című cikke szerint egy illetékes – Ács Tibor mint a katonai ügyészség szóvivője – az egyik kereskedelmi csatorna munkatársával folytatott magánbeszélgetés alkalmával gengszterszervezetnek nevezte a HM legerősebb gazdasági társaságát, a 40 milliárd forint éves forgalmat bonyolító, szakmai körökben a honvédség és a katonai titkosszolgálat kádertemetőjeként számon tartott HM EI Zrt.-t. A riporter rögzítette, a televízió pedig nyilvánosságra hozta a szóvivő kijelentését, amelynek nyomán az ügyész ellen vizsgálat indult és visszavonták megbízatását. Láncki Richard – Swendt Pál: „Operethadsereg és korrupció”, *Magyar Hírlap*, 2010. március 3. http://www.magyarhir-lap.hu/pp_hir_nyomatat.php?hir_id=191019 (2010. 04. 10.)

A *Magyar Nemzet* „Elvesztegetett honvédelem (III.)” című cikkében így ír 2010. április 19-én: „A HM több cégénél, például a HM EI Zrt.-nél és a HM Rekreációs Kht.-nél is kenőpénzeket osztottak vissza az alvállalkozók egy-egy vaskos állami megrendelésért – valotta a honvédelmi tárcánál nemrég kitört korrupciós botrány egyik főszereplője a katonai ügyészségen. A szaktárca állításával ellentétben tehát nem csak a HM Térképészeti Kft.-nél és a Zrínyi-egyetem rektoránál fordulhatott elő vesztegetés. Úgy tudjuk, a katonai elhárítás vezetője két gyanúsítottat is fogadott az irodájában a terhelő adatok gyűjtése idején. Miközben az állampolgári jogok országgyűlési biztosa szerint egyes esetekben méltatlanok a Magyar Honvédségnél az elhelyezési és munkakörülmények, a honvédelmi tárcánál szinte mindennapos lehetett a korrupció. Legalábbis erre utalnak azok a beismert vállalkozások, amelyeket a szaktárcanál kitört vesztegetési botrány szereplői tettek a katonai ügyészség előtt. A Honvédelmi Minisztérium (HM) az erről szóló cikkeinkre reagálva kénytelen volt elismerni, hogy a birtokunkba került kihallgatási jegyzőkönyvek valóságok, de azt hangsúlyozta: Szekeres Imre (MSZP) honvédelmi miniszter már a parlament szakkbizottsága előtt beszámolt a HM térképészeti cégénél történt bűncselekményekről, amelyeket a honvédség elhárítása tárt fel. A minisztériummal ellentétben azonban a maffia-bűncselekmények miatt rács mögé került elkö-

Mivel az uniós csatlakozással Magyarországhoz a legmerészebb álmaiban sem előforduló mértékű földrajzi területet „csatoltak” – mégpedig vér nélkül –, így most már nincs kit „elfoglalni”. S mivel a szomszéd – esetleg hasonlóan harcias gondolkodású – országok is ugyanígy megkapták a „magukét” – mint „területi lehetőséget” a bizonyításra –, így senkinek sem kell lelőnie, lebombáznia senkit és semmit, ehelyett mindenki megmutathatja, hogy mit is tud „kiharcolni” magának tudásával, szorgalmával egy ekkora „Európaországban”.

Ha viszont senki sem akar, senki sem tud (a NATO-tagság miatt sem) senkit sem legázolni, akkor sokak szerint fölöslegesnek tűnik az ehhez szükséges armada fenntartása, amelynek hatékonysága a régi és az újabb rendszerben is legtöbbször az „operett” jelzővel volt illetve.

A korábban még létező sorállomány felkészültsége, hadrafoghatósága és harci szelleme pedig leginkább a nem eléggé zöld fű zöldebbre való festésében csúcsosodhatott ki, egy-egy főrang protokoll-látogatásának alkalmából.³³

vetők közül többen azt vallották: nemcsak a HM Térképészeti Nonprofit Kft.-nél volt általános a kenőpénzek osztogatása, hanem a szaktárca más cégeit is a közpénzek ellopására használhatták egyes HM-alkalmazottak. Magyar Nemzet „Elvesztegetett honvédelem (III.)” Magyar Nemzet, 2010. április 19. <http://mno.hu/portal/708041> (2010. 04. 20)

Majd pár napra rá a következő cikkben ezt írták ugyanitt: „Letartóztatták a HM EI Zrt. vezetőjét.

Különösen nagy értékre elkövetett sikkasztás gyanújával tegnap harmincnapos előzetes letartóztatásba helyezték a Honvédelmi Minisztérium legnagyobb hadiipari cége, a HM EI Zrt. vezérigazgatóját – értesült lapunk. Úgy tudjuk, K. Gábort tegnap délután vették őrizetbe a társaság épületében, ahonnan már nem tért vissza a cég egyik megbeszélésére. Mint arról beszámoltunk, a HM-nél leleplezett, bünszövetségben elkövetett vesztegetés egyik gyanúsítottja azt vallotta a nyomozóknak, hogy a vezérigazgató is elfogadott kenőpénzeket állami megbízásokért cserébe. Régóta sejtették a katonák, hogy a HM-nél és gazdálkodó szervezeteinél megjelent a korrupció – nyilatkozta lapunknak Isaszegi János dandártábornok, a honvédség kiképzőközpontjának nemrég leváltott parancsnoka. Azt tapasztalták ugyanis, hogy a szaktárca fejlesztési ügynöksége olyan beszerzési megállapodásokat kötött, amelyeket nem lehetett felbontani akkor sem, ha penészes kenyeret, erjedő befőttest, bűdös felvágottat szállított a megbízott vállalkozó. A katonák látták, hogy miközben havi százezer forintból kell megélniük, egyesek meggazdagodtak a pótlékokból és a tiszteletdíjakból.” Magyar Nemzet „Letartóztatták a HM EI Zrt. vezetőjét”. Magyar Nemzet, 2010. április 28. <http://mno.hu/portal/709901> (2010. 05. 02.)

Újabb egy hét múlva: „A félmilliárd forintot is elérheti az az összeg, amelyet a honvédelmi tárca propagandakiadványaira költenek el ebben az évben – írta a Magyar Nemzet. – Az erről szóló keretszerződést a »szocialista pártkáderekkel feltöltött, állami tulajdonú« HM Zrínyi Kommunikációs Nonprofit Kft. kötötte meg egy olyan konzorciummal, amelynek háttérében Matyuc Péter volt honvédelmi minisztériumi szóvivő családtagjai állnak. A Kft. és a Kornétás Konzorcium megállapodásában az is szerepel, hogy a megrendelő, tehát az állami cég plusz ötven százalékkal eltérhet a megbízás értékétől. Eszerint csaknem félmilliárd forint-ra nővelheti a kiadványokért kifizetett összeget.” FN.hu „Félmilliárdos propagandát indít a HM” [fn.hu](http://www.fn.hu/belfold/20100505/felmilliardos_propagandat_indit_hm/) 2010. május 5. http://www.fn.hu/belfold/20100505/felmilliardos_propagandat_indit_hm/ (2010. 05. 05.)

³³ „A magyar honvédség több tekintetben utat tévesztett, sok feladatra, amelyeket a törvény meghatároz az számára, csak korlátozott mértékben képes – mondta Hende Csaba leendő honvédelmi miniszter kedden a fővárosban az Országgyűlés nemzetbiztonsági bizottságának ülésén.

A mai Magyarország NATO-tagságának ára a jelenleg elköltött összeg tizedébe-huszedába kerülne úgy, hogy a „megvédelmezésért” cserébe az ország minden évben befizetne a NATO költségvetésébe egy méltányos összeget, ahol annyi és olyan vadászgépre, radarra és egyebekre költenék, amilyenekre jónak látják. A jelenlegi Gripeneket pedig el lehetne adni, vagy bérbe lehet adni más országoknak, amelyeknek valóban van is mit és kitől megvédeni.

Azok a magyar honvédek pedig, akik mindenáron katonáskodni akarnak, szintén találnak a nemzetközi szintéren zsoldosokat foglalkoztató egységeket, mivel a világ folyamatosan gondoskodik a „megfelelő lehetőségek” biztosításáról számukra (is).³⁴ Ez a GDP 1%-ának megtakarítását jelentené, amit oktatásra és kutatás-fejlesztésre lehetne fordítani, és az állomány alkalmas részét pedig rendőrnek lehetne átképezni.

Az ilyen gazdaságélénkítő célok érdekében az országot hitelező nemzetközi szervezetek akár emelkedő államháztartási hiányt is elfogadnának tudván, hogy ez csak átmenetileg jelentkezne, mivel a strukturális reformok meghoznák eredményüket.

Közismert, hogy több évtized óta irracionális és teljesíthetetlen követelményrendszert jelentenek a magyar adójogszabályok az adófizetőknek, így jogos az elvárás, hogy ezen a helyzeten az állam változtasson. Ilyen helyzetben a „nyuszi sapkája” vicc nem is vicc: ha az állam nem tud arról, milyen siralmas a valóságos helyzet, az is tarthatatlan, ha tud róla – és láthatóan mégsem tesz komolyabban ellene – az szintén érthetetlen és elfogadhatatlan.

Szomorú igazságként vagyunk kénytelenek idézni a sokak által idézett mondást: *„Mi nem haldoklunk, mi így élünk.”*

Ahhoz, hogy jobb életünk legyen ezen „élet” után, ahhoz nem lenne szabad olyan adómértéket előírni, amely nem veszi figyelembe a gazdasági szereplők teherbírási képességét, hiszen ez az adó elkerülésére kényszerítő igen

A honvédelmi tárca vezetői posztjának várományosa a kinevezés előtti meghallgatásán azt mondta, hogy hiányosak például azok a képességek, amelyek az ország védelmét garantálnák, nem megfelelő a felszerelés és a kiképzés, ráadásul morális válság is megrázta a honvédséget és a minisztériumot.” Privátbankár: „Hende: A honvédség utat tévesztett” *Privátbankár.hu* 2010. május 25. http://www.privatbankar.hu/frisshir/hircentrum/hende_a_honvedseg_utat_tevesztett_87439 (2010. 05. 25.)

Majd két hét múlva az Infórádió szerint: *„Elégedetlen a honvédség hadrafoghatóságának színvonalával a miniszterelnök. Orbán Viktor a Parlament kupolacsarnokában, az éves értékelő és feladat szabó állománygyűlésen azt mondta: a mostani színvonal az alkotmányt, illetve a NATO-t megalapozó washingtoni szerződést is sérti.”* Infórádió: „Elégedetlen a honvédség hadrafoghatóságának színvonalával a miniszterelnök” *Infórádió*, 2010. június 10. <http://info-radio.hu/hir/belfold/hir-358769> (2010. 06. 10.)

³⁴ Hábórus szakértők véleménye a témáról: *„A háború célja nem az, hogy meghalj a hazáért, hanem, hogy az a másik rohadt haljon meg az ő hazájáért!”* George Smith Patton, amerikai tábornok (1885–1945);

„Haljon meg a haza értem!” James Joyce (1882–1941) az *Ulysses* írója. Könyve az USA-ban és az Egyesült Királyságban 1936-ig be volt tiltva, bár Párizsban már 1922-ben megjelent; *„Ha a nők depressziósak, esznek, vagy vásárolnak. Ha a férfiak depressziósak, megtámadnak egy másik országot.”* Elayne Boosler (1952–) amerikai komikus.

erős ok lesz, ami miatt óhatatlanul kialakulnak olyan megoldások, amelyeknek egyetlen célja az adóelkerülés/adócsalás. Emiatt (is) a gazdaság növekedése lelassul, mivel a túl magas adók mellett legalísan nem lehet megfelelő mértékű tartalékokat képezni, ezért a gazdasági szereplők nem tudnak új erőforrásokba sem beruházni.

A magyar állami magatartás eredményét tükrözi az adóztatás mértékéről és annak gazdasági kihatásáról szóló vizsgálat – amelyet a Világgazdasági Fórum (World Economic Forum, WEF) végzett –, s amelyben Magyarország a 133 országból a megdöbbenítő utolsó előtti, 132-ik helyen található.³⁵ Ugyanakkor talán érdemes a sor elejére is egy pillantást vetnünk, ahol a következő országok szerepelnek:

1. Bahrein,
2. Hongkong,
3. Egyesült Arab Emírátságok,
4. Szingapúr,
5. Omán,
6. Mauritius,
7. Luxemburg,
8. Szaúd-Arábia,
9. Kuwait,
10. Katar,
- ...
18. Szlovák Köztársaság.

Úgy tűnik, az országok sikeressége és az adómértékek között lehet „némi” kapcsolat, hiszen a jelentés szerint az élboly bruttó adóterhelés-százaléka a következők szerint alakul, beleértve az adókba a jövedelemadókat, a munkát terhelő adókat és járulékokat, valamint az egyéb adókat is.³⁶

1. Katar	11,3%
2. Kuwait	14,4%
2. Egyesült Arab Emírátságok	14,4%
4. Szaúd-Arábia	14,5%
5. Bahrein	15,0%

³⁵ 6.04 Extent and effect of taxation. What impact does the level of taxes in your country have on incentives to work or invest? (1 = significantly limits incentives to work or invest; 7 = has no impact on incentives to work or invest) | 2008–2009 weighted average. <http://www.weforum.org/en/initiatives/gcp/Global%20Competitiveness%20Report/index.htm> (2010. 06. 10.)

³⁶ 6.05 Total tax rate (hard data) This variable is a combination of profit tax (% of profits), labor tax and contribution (% of profits), and other taxes (% of profits) | 2008. (2010. 06. 10.)

10. Luxemburg	21,0%
11. Omán	21,6%
12. Mauritius	22,2%
14. Hongkong	24,2%
18. Szingapúr	27,9%

Magyarország az 57,5%-os bruttó átlagos adóterhelésével itt is igen „illusztris” helyen, a mezőny vége felé, az alábbi társaságban található:

104. Magyarország	57,5%
110. Csád	60,5%
111. Kirgiz Köztársaság	61,4%
112. Nicaragua	63,2%
113. Srí Lanka	63,7%
113. Zimbabwe	63,7%

A magyar adóztatási rendszer reformja nem lehet teljes anélkül, hogy nemcsak az említett „nagyadók” lényeges csökkentése indokolt, hanem minden kisebb adónem eltörlése is, beleértve például a regisztrációs adót és a cégautóadót is. Köztudomású a regisztrációs adó elcsalásának mikéntje: az autót külföldi rendszámmal használják magánszemélyként vagy céggént tulajdonolva, illetve bérelt konstrukciókban. Emiatt itt is egy külön szektor rendezkedt be a fiktív külföldilakcím-szolgáltatáshoz, illetve az egyéb kapcsolódó papírok gyártására.

A cégautóadóból 27 milliárd, a regisztrációs adóból 82,1 milliárd forintra számított a költségvetés a 2009. évre vonatkozóan, ám ehelyett 18 és 33,5 milliárd forint folyt csak be, ami a költségvetési léptékben nem komoly összeg, viszont adminisztrációja nagy részben a „kreatív” cégautó-könyvelés révén csalásra készíti a kötelezett adóalanyokat, így kijátszása nagyüzemben folyt, ahogyan az említett regisztrációs adónak is, vagy a 2010-től érvényes vagyoadónak, a drágább kocsikat illetően. Utóbbi vagyoadónemből az állam csak 2,5–4 milliárd forint közötti összeget tervezett 2010-re beszédni³⁷, mely nagyságrenddel ugyanakkor összemérhető az adónem adminisztrációs költsége. (A második kiadás zárása után szerencsére – ezt belátva – megszüntették ezt az adónemet és csökkentették a regadót is – de nem törölték el.) Mind ezen adónemek eltörlése révén viszont így olcsóbbá váló kocsikat nagyobb számban vásárolnák belföldön, így emiatt az állam komoly többletbevétellel számolhatna, köszönhetően a belföldön eladott kocsik után fizetett áfának, az autókereskedő cégek társasági adóinak, valamint a többletalkalmazottaik ezreire rakódó közteherbevételek révén.

³⁷ hvg.hu: „Költségvetési bevételekiesést okozhat a vagyoadó”, 2010. február 2. http://hvg.hu/cegauto.autoshirek/20100202_koltsegvetes_bevetel_kieses_vagyoado (2010. 02. 27.)

Ma sajnos fordított a helyzet: mivel 2009-ben már 60%-kal zuhant a személygépkocsi-eladás a megelőző évhez képest³⁸, 2010. februárra pedig további 57%-os csökkenéssel számoltak 2009 februárjához viszonyítva³⁹. A szektor összeomlásának következtében elbocsátott munkanélküliek segélyezését a még működő vállalkozások adóiból finanszírozza az állam – míg az utakon egyre több és több külföldi rendszámú autó látható. Úgy tűnik, ezekből az adókból befolyó pár 10 milliárd forint költségvetési bevétel nem igazolja az ilyen adónemek fenntartását. 2011-ben tovább estek az eladások...

Mindezeket összefoglalva elismerjük, komoly kihívás, hogy minden fenti adó- és járuléknem drasztikus csökkentését elfogadja az állam, mert ez egy más, teljesen új szemléletű megközelítést kívánt volna a makrogazdasági tervezőktől, amire látszottak is biztató jelek a kormányváltáskor. Ám az új gazdaságirányítás sajnos ragaszkodott a GDP-arányos államháztartási hiány és az államadósság csökkentéséhez azért, hogy ne veszítse el az ország az uniós forrásokat. De ez a ragaszkodás tragikus következményekkel járt, mivel ennek oltárán feláldozták az egyetlen esélyt, az említett közterhek minimálisra csökkentésének lehetőségét. Ugyanis végzetes problémát nem okozott volna, ha 2-3 évig a hiánycél 5-10%-ra emelkedik, ha ez korrekten egyeztetve van a hitelezőkkel, mivel a nemzetközi hitelező/befektető közösség jól tudja, hogy ennyi idő szükséges ahhoz, hogy beinduljon egy gazdaság – lásd a Békesi/Bokros/Surányi reform hozadékát, ami kb. 2000-ig tartott. Az azóta tartó pénzszorás ellenére a politikai irányításból kiábrándult a nép, így a politikusi rétegről lesújtó bizonyítványt állított ki a Világgaazdasági Fórum, amikor azt vizsgálta⁴⁰, hogy az emberek politikusaikban milyen mértékben bíznak, azaz milyen a politikai osztály hitelessége:

103. Mali

104. Uganda

105. Ukrajna

106. Románia

107. Olaszország

108. Kirgiz Köztársaság

109. Guatemala

³⁸ EU Business – Világgaazdaság Online: „Autóeladások – Két blokkra szakadt Európa”, *VilággaazdaságOnline*, 2009. november 11. <http://www.vg.hu/vallalatok/ipar/autoeladasok-ke-t-blokkra-szakadt-europa-296400> (2010. 02. 27.)

³⁹ D. P.: „Már az autószervezeknek sem megy”, *fn.hu* 2010. február 26. http://www.fn.hu/auto/20100226/hianyoznak_el_nem_adott/ (2010. 02. 27.)

⁴⁰ 1.04 Public trust of politicians. How would you rate the level of public trust in the ethical standards of politicians in your country? (1 = very low; 7 = very high) | 2008-2009 weighted average. (2010. 06. 10.)

Oscar Ameringer szakszervezeti aktivista szellemes mondása szerint: „A politika annak nemes tudománya, hogyan szerezzük meg a szegények szavazatait és a gazdagok kampánytámogatását azzal, hogy védelmet ígérünk nekik egymás ellen.” Étienne Rey szerint: „A politika legfőbb baja, hogy nem jár bűnhődéssel”.

- 110. *Csád*
- 111. *Magyarország*
- 112. *Bulgária*
- 113. *Madagaszkár*
- 114. *Kenya*

Ennek okát nemcsak a fenti extra adómértékek „őriztetése” kapcsán érzékelhető politikai/állami közömbösség igazolhatja, hanem az állam költségeinek hatékonysága is.⁴¹ Ne feledjük, hogy a lista 133 államot tartalmaz!

- 120. *Nigéria*
- 121. *Olaszország*
- 122. *Elefántcsontpart*
- 123. *Bolívia*
- 124. *Csád*
- 125. *Argentína*
- 126. *Ecuador*
- 127. *Magyarország*
- 128. *Paraguay*
- 129. *Brazília*
- 130. *Zimbabwe*
- 131. *Mongólia*
- 132. *Dominikai Köztársaság*
- 133. *Venezuela*

A névsorhoz nem szükségeseltetik semmilyen kommentár – pusztán többszöri átolvasását javasolhatjuk – így az állami felelősségen való moralizálás után nézzük, hogy kik számára kíván még más hozzáállást a közeljövő!

Természetesen az offshore cég segítségével „adóoptimalizálók” is komoly szemléletváltozással kell, hogy szembesüljenek, de még ettől is nagyobb kihívásokkal néz szembe az őket segítő bejegyzői iparág, mivel teljesen más alapokra kell helyezniük az eddig gördülékenyen működő üzleti modelljüket. Ha a továbbiakban a magánszemélyek és a vállalkozások jellemzően nem adóparadicsomi cégek segítségével fogják a fizetendő adót csökkenteni vagy elkerülni, azzal a következménnyel is jár, hogy a cégbejegyzési iparág lényegében megszűnik. Az offshore cégekre eddig jellemző – pusztán számlagyártásból és „kreatív” szerződések készítéséből álló – tevékenységet fel kell, hogy váltsa a néhány kedvező adózású helyszínen végzett valós ügyféltevékenység végzésének támogatása érdekében nyújtott valódi szolgáltatások sora.

⁴¹ 1.07 Wastefulness of government spending. How would you rate the composition of public spending in your country? (1 = extremely wasteful; 7 = highly efficient in providing necessary goods and services) | 2008–2009 weighted average. (2010. 06. 10.)

Az „*úgy teszünk, mintha ott működnénk*” mostani megközelítés mellett még ma is gyakran hallható érv, hogy az CFC-kről (Controlled Foreign Company), vagyis az ellenőrzött külföldi társaságokról (EKT) szóló – a társasági adótörvényben található követelményeknek a *betű szerint* így is eleget lehet tenni. Ám könyvünkéből kiderül, hogy a fejlett világban ez a trükk már nem működik, a jövőben csak a szakmailag igen magas színvonalú, valós és aggálytalanul igazolható gazdasági tevékenységre alapuló nemzetközi adótervezésnek van létjogosultsága – mint ahogy egyébként eddig is ennek volt, csak a hatóságok nem törődtek ennek számonkérésével.

A tényleges jövedelemszerző tevékenység adózását jogilag megalapozott módon lehet csak minimalizálni, ami mind az adóalanyoktól, mind tanácsadóiktól megköveteli, hogy sokkal felelősségteljesebben és felkészültebben álljanak a jövőben a kérdéskörhöz. Óhatatlanul és mindig felkészülve a legrosszabbra is, azaz arra a helyzetre, amikor a hatóság mindenről, mindent pontosan fog tudni, hiszen a dokumentumok és az összes szereplő/üzleti partner/bank stb. által szolgáltatott információ számára rövidesen igen könnyen hozzáférhető lesz.

Naivitás lenne azt is feltételezni, hogy a magyar hatóságok a könyvünkben bemutatott nyugati módszereket, illetve gyakorlatokat nem ismerik – még ha ennek közvetlen jeleit az adóalanyok nem feltétlenül érzékelhették ez idáig – ám ez nem marad így sokáig, mivel a más OECD-országokban tapasztalható – a magyarnál jóval „agresszívabb” – hatósági hozzáállás itt is jellemzővé fog válni.

A magyar mentalitás – a hatóság eljárását ismerve nem ok nélkül – szinte egyöntetűen azt tükrözi, hogy ha eddig semmi sem történt ezekben az ügyekben, akkor ezután sem fog, Hume ismert indukciós elvével ellentétben.⁴²

Ám úgy tűnik, talán elkezdődött a – 70 év alatt megszokott – tendencia változása, hiszen senki sem gondolta például 2010 előtt, hogy olyan politikai „hatalmasságok” mint Hagyó Miklós, vagy Mesterházy Ernő letartóztatható-

⁴² A kifejezés David Hume (1711–1776), skót filozófus és történésztől származik és Hume indukciós problémának nevezik. Hume arra keresett választ, hogy vajon hány fehér hattyút kell megfigyelünk ahhoz, hogy biztosak lehessünk abban, hogy nem létezik fekete hattyú? Lefordítva ezt az UBO helyzetére: hány offshore céges – a hatóságok által nem kifogásolt – ügyet kell megfigyelni ahhoz, hogy biztosak lehessünk abban, hogy nem is létezik kifogásolt ügylet? Hume hasonló példájában azt is állította, hogy csak azért, mert a nap minden reggel felkelt eddig, még nem jelenheti azt, hogy racionális okunk lenne azt hinni, hogy holnap is ugyanígy fel fog kelni, azaz, hogy egy helyzet a jövőben biztosan folytatódni fog annak alapján, ahogyan eddig is megfigyelhető volt. Karl Popper (1902–1994) osztrák filozófus – a kritikai racionalizmus fogalmának bevezetőjeként – erre válaszul azt mondta, hogy bár nincs bizonyíték arra, hogy a nap holnap is felkel, de elméletben nem zárható ki. S az elmélet akkor cáfolódik csak, ha valóban nem kelne fel a nap, de addig az elmélet érvényes és használható.

Sajnos az a közismert elmélet, hogy az offshore a legális adótervezés része, az indukciós probléma kapcsán (is) megdőlni látszik, mivel a könyvben bemutatott számtalan eset miatt könnyen belátható lesz, hogy „a nap már biztosan nem kel fel többet az offshore számára. Így offshore ügyben Hume–Popper: 1-0.

ak, ahogyan valószínűleg ők sem gondolták, hogy az általuk pozícióba emelt bizalmasaik az első pillanatban „elárulják” őket mentesülésük reményében.⁴³

Ám egy nem politikai felhangú ügy is ugyanígy jelzésértékű, ráadásul teljes egészében témánkba vág, ez pedig a ScienNet LLC ügye, ahol szintén előzetesbe került 2010 tavaszán a cégtulajdonos/irányító, amely ügyet a 19.2.5. A ScienNet LLC mint az LLC-k magyar „állatorvosi lova” című fejezetben részletezünk.

A komplex és a bírósági próbát is kiálló megoldások kialakítása és fenntartása csak az adóalanyok egészen kis százalékának éri meg a valós külföldi cégműködtetés igen komoly költsége miatt. A szakmailag sokkal magasabb színvonalú komplexebb adótervezés díja is sokkal magasabb lesz, így az említett bejegyzési iparág vesztesége látszólagos. Az offshore szektorban tevékenykedő komolyabb/nagyobb cégek nominee szereplők fejenként nem 100 cégnek pecsételnek és írnak alá majd ezentúl – amiért eddig pár 10 eurót kaptak darabonként –, hanem a kb. 1%-nyi megmaradt nagy ügyfélnek/cégnek dolgoznak majd alkalmazottként, mégpedig ennek százszorosáért, így végzetes anyagi veszteség nem éri őket. Igaz, ehhez valós cégvezetési készségekkel is kell rendelkezniük, de ha ez nem lenne meg bennük, még akkor is kerülhetnek adminisztratív munkakörbe ugyanezen ügyfélnél.

Az eddigi ügyfelek 99%-a viszont elvész. Remélhetőleg ők amnesztiáznak, mégpedig a szektor érdekében is. Ugyanis az amnesztiát kihasználó ügyfeleik csak ekkor nem kerülhetnek börtönbe néhány év múlva a nemzetközi gyakorlat megállíthatatlan és elkerülhetetlen megérkezésekor – amely könyvünk nélkül is óhatatlanul bekövetkezne.

Azért mutatjuk be a nyugati – legfőképp amerikai – „offshore-gyilkos” gyakorlatot, mert most van Magyarországon – a világ több országával egyetemben – amnesztia annak érdekében, hogy az egyértelmű bűncselekmények elkövetői (UBO) és felbujtói/bűnsegédei (a bejegyzési iparág) számára jelezzük: itt a soha vissza nem térő alkalom ahhoz, hogy az UBO 10% adóval mentesülhessen mindenféle következmény alól. Ennek révén a bejegyzési iparág fenyegetettsége is jelentősen csökkenhet. Megfordítva a helyzetet: ha nincs könyv, nem amnesztiáznak az UBO-k, ahogyan ma van. Mégpedig számos ok miatt, amelyeket a *Figyelő* 2010. január 20-ai számában elemez a Brückner Gergely és Szirmai Péter újságírópáros.

Eredmény: az APEH szerint 2008-ban 24 személy, mindösszesen 2 milliárd forint adót vallott be ezen a jogcímen (sajnos nem elírás, valóban csak kétmilliót). A következő amnesztiánál Vámosi Nagy Szabolcs úgy becsülte, hogy a remélt 70–100 milliárd forint adóbevétel helyett legfeljebb 10 milliárd forint

⁴³ Menedzsment Fórum: „Kimentette vagyonát Hagyó letartóztatása előtt”, *Menedzsment Fórum*, 2010. május 20. http://www.mfor.hu/cikkek/Kimentette_vagyonat_Hagyó_letartoztatasa_elott_.html (2010. 05. 21.)

érkezhet, s ez nem áll arányban az intézkedés okozta erkölcsi veszteséggel.⁴⁴ Vámosi most sem tévedett: 3,5 milliárd érkezett. 2011 végére pedig a tovább könnyített amnesztia révén még kb. 15 milliárd adóbevétel érkezett.

Bízunk abban, hogy könyvünk hatására a józanul gondolkodó UBO-k ezrei fognak amnesztiázni – különösen, ha segítők is e logikus lépés felé terelgetik őket –, mivel ha nem így járnak el, a jövőben bajba kerülő ügyfelek révén a hatóságok „kénytelenek” eljárni a bejegyzésben segítőkkel szemben is felbujtói/bűnsegédi szerepük miatt. *Lásd* a később részletesen tárgyalt UBS bank esetét⁴⁵ és a hasonló eredményt hozó korábbi amerikai vizsgálatok eredményét. Emiatt a bejegyzők az UBO-knál is kellemetlenebb büntetőjogi helyzetbe kerülhetnek – ahogyan a 27. fejezetben látható.

⁴⁴ FN.HU: „Honvágálmok: Félresiklott adóamnesztia”, *fn.hu*, 2010. január 20. http://www.fn.hu/hetilap/20100119/off_shore_gyere_haza/ (2010. 01. 20.)

⁴⁵ Svájc legnagyobb bankja az UBS (United Bank of Switzerland) 2009 februárjában beismerte, hogy segített amerikai adóalanyoknak elrejtetni az USA hatóságok elől az UBS svájci számláin olyan adózatlan vagyont, amelyet sem a bank, sem az adóalanyok nem jelentettek be az IRS-nek (Internal Revenue Service), azaz az USA adóhivatalának, bár ez mindkét fél kötelessége lett volna. Az UBS bukása egy szokásos, nemzetközi méretekben jelentéktelen üggyel indult, ám ez végzetesnek bizonyuló lyukat ütött a banktitok fellegvárának tartott Svájc – és a nemzetközi – banktitok erődítményének falán. Az UBS 2004 óta állt vizsgálat alatt, amikor is a kaliforniai milliárdos – Igor Olenicoff – ingatlanügyeit kezdték vizsgálni, akit az akkori UBS-bankár – Bradley Birkenfeld – segített abban, hogy az UBS-nél elrejtessen offshore céges számlákon 200 millió USD-t, s amelynek így eltitkolt adója 7,2 millió USD volt. A pénz egy része Liechtensteinbe is került, mégpedig a New Haven Trust nevű offshore „tulajdonába/kezelésébe”, amit – „papíron” – egy Mario Staggi nevű helyi névleges bizalmi vagyonkezelő (trustee) tulajdonolt, mint stróman. Staggi abban is segített Olenicoffnak, hogy egy 50 millió USD-t érő jachtot hogyan írasson saját neve helyett inkább egy gibraltári offshore-ra. Staggi jelenleg is szökésben van, ám Birkenfeldet lefoglák az amerikaiak a repülőtéren, akinek vádalkut ajánlottak. Ennek fejében elmondta, milyen módszerekkel titkolták el sok ezer tehető amerikai vagyonát az IRS elől – például offshore cég mögé bújtatva őket –, amely révén az UBS évente kb. 200 millió USD bevételre tett szert. A „besúgó” Birkenfeld csak 40 hónapot kapott a vádalku eredményeként, ám a besúgója azt eredményezte, hogy 2009. február 19-én a DOJ (Department of Justice), az USA Igazságügyi Minisztériuma keresetet nyújtott be egy floridai bíróságon, hogy kényszerítse az UBS-t arra, hogy felfedje a nála kb. 15 milliárd USD vagyonnal rendelkező amerikai számlatulajdonosokat. A kereset szerint 52 000 amerikai ügyfél rejtette el UBS-számláját a hatóságok elől, megsértve ezzel az adótörvényeket. A per egy nappal azután kezdődött, hogy az UBS kényszerűen beismerte, hogy lehetővé tette amerikai ügyfelek részére, hogy azok elkerüljék az adókat, így beleegyezett abba, hogy 780 millió USD bírságot fizet és átadja első körben kb. 250 ügyfél nevét az amerikai hatóságoknak. Az egyezés azonban nem mentesíti véglegesen a bankot, mivel az Igazságügyi Minisztérium folytathatja az eljárást 18 hónap múlva ismét, amennyiben az UBS nem működne kellően együtt a folyamatos nyomozásban, továbbá az egyezés nem terjed ki az IRS által elindított polgári perre sem. Ráadásul az IRS az 52 000 adóalanyból a napirenden lévő 4450-en túl a fennmaradóknál is nyomoz. 2009 őszén már 150 ügyet vittek esküdtszék elé az ügyészek.

A magyar cégbejegyző ügynökségek/ügyvédek/(privát)bankárok számára – finoman szólva – intő jel lehet, hogy az USA Igazságügyi Minisztériumának vizsgálata kiterjed azokra az egyénekre is, akik együttműködtek az UBS-munkatársakkal annak érdekében, hogy segítsék az amerikai adófizetőket az adócsaláshoz eszközül szolgáló offshore cégek létrehozásában. Emiatt a svájci privátbankok a külsős és belsős munkatársaknak is megtiltották, hogy az USA-ba és más fejlettebb országba utazzanak.

Helyzetüket nehezíti az a tény is, hogy az ügyfél – a felelősségre vonásakor – megtévesztés miatt kártérítés érdekében is beperelheti őket. Ez már előfordult egyes országokban – nagyobb számban természetesen az USA-ban –, és mivel jogi lehetősége erre a magyar ügyfeleknek is ugyanígy megvan, előbb- utóbb meg is fogják tenni, még ha a kártérítések összegének megállapításakor majd a bíróságok ceruzája nem is fog olyan vastagon, mint az amerikai bíróságoké szokott.

Európában pedig 2010 februárjában már másodfokra került a liechtensteini bírósági rendszerben egy kártérítési ügy, ahol az ügyfél az elégtelen privátbankári tájékoztatás miatt perelte be vagonának kezelőjét.

A pereskedés esélyét jelentősen fokozza majd az ügyfél törekvése, hogy bizonyítsa, hogy őt megtévesztette a bejegyző/ügyvéd/privátbankár azzal, hogy az offshore a legális adótervezés része. Mindezt teszi majd annak érdekében, hogy elkerülje a büntetőjogi felelősségre vonást az adócsalás, számviteli fegyelem megsértése és pénzmosás bünszervezetben való vádjá alól az elrettentő – elvileg lehetséges – 16 év börtönfenyegetettséggel. Ugyanis, ha a megtévesztést írásos tájékoztatókkal, konferenciaanyagokkal, hangfelvételekkel képes igazolni, akkor nem ítéltető el, ha az offshore-ral megvalósított „adótervezés” során a társadalomra való veszélyességben való tévedése igazolást nyer a bíróságon. A bíróság vizsgálni fogja, hogy erre alapos oka volt-e a beszerzett szakvéleményeket figyelembe véve.

Természetesen a megtévesztéssel vádolt oldal – védekezésképp – azzal fogja viszontvádolni az ügyfelet, hogy ő is pontosan tisztában volt a rendszer „kényes” pontjaival, vagyis azzal, mire kellett vigyáznia ahhoz a cégműködetés – „papírozás” – kapcsán, hogy ne bukjon majd le.

Mindennek eredményeképp a nevető harmadik a hatóság lehet, akinek csak ölbe tett kézzel kell várnia arra, hogy ölébe hulljon a teljes konstrukció – mindenféle jogsegély nélkül is –, beleértve a szereplők pontos munkamegosztását. *Lásd* a hasonló amerikai ügyek példáját később.

• • •

Ahogy e hosszú bevezetőből is látható, nem kis feladat elé állítottuk magunkat. A téma lehető legszélesebb spektrumát szerettük volna megcélolni, mert úgy gondoljuk, nagyon különböző szemléletű olvasó érdeklődését kell(ene) kielégítenünk és fenntartanunk a könyv elejétől a végéig – hiszen ma már mindenki ugyanúgy ért az offshore-hoz, mint ahogy régen értettek az emberek a focihoz.

Ezért igyekszünk közérthető módon elmagyarázni az egyes kérdéseket úgy, hogy a gazdasági jogban általában kevésbé járatos olvasók is megértsék, különösen az offshore cég mögött álló valódi tulajdonosok (UBO-k), akik a könyvünkben lévő adatok birtokában már megfelelő döntést tudnak hozni az adóparadicsomi társaság további fenntartásának értelméről, valamint – az adóamnesztia kihasználásával – a külföldön lévő vagyon legalizálásáról és tet-

szés szerinti hazahozataláról. Őket természetesen a hasonló offshore ügyletek nyilvánosságra kerülése és annak hatósági megítélése fogja érdekelni leginkább. Elsősorban számukra gyűjtöttük össze az erről szóló figyelemfelkeltő újságcikkeket és esetismertetések.

Azt gondoltuk, mindenképpen el kell térnünk a szakkönyvek száraz stílusától is, hogy az amúgy nehéz téma ne váljon olvashatatlaná a nem szakemberek számára. Emiatt eltérünk a szakkönyvek formai követelményeitől is. Az idézett anyagok terjedelmesebbek a szokásosnál, mivel tartunk tőle, hogy a részleteknek nagyon kevesen néznének utána, ha csak a hivatkozásokat adnánk meg ezekhez. Továbbá – általában lábjegyzetben – olyan, más szakterülethez – különösen a szociológiához – tartozó történeteket is elmondunk, amelyeknek első látásra semmi köze az offshore-hoz és az adózáshoz – de aztán kiderül, hogy mégis szorosan kapcsolódnak témánkhoz. Ezekben sok megszívlelendő dolog található, még ha nem is az „adószázalékokról” szólnak közvetlenül, hiszen az adózás és adóztatás – amióta világ a világ – nem létezhet a társadalmi viszonyok figyelembevétele nélkül, sőt kifejezetten ezen (is) alapszik.

Ám az UBO-k számára ugyanakkor kevésbé érdekesek a jogelméleti fejtegetések és bírósági határozatok sorozatai, amelyek viszont elengedhetetlenek az offshore cégeket használók ügyvédjeinek, adótanácsadóinak, könyvvizsgálóinak, akiket a sajtóhírek információméllyége önmagukban nem elégíthetnek ki.

Mindemellett meg kell felelnünk a különféle hatóságoknál dolgozó köztisztviselőknek, a jogban legmagasabb szinten járatos szakembereknek is, akiket a meglévő – de eddig nem alkalmazott – jogszabályok, bírósági esetismertetések összegyűjtött halmaza és kibontása érdekel, ám érdektelennek tarthatják majd az említett – laikusabbaknak szóló – „populárisabb” fejtegetéseinket.

Mindezeket figyelembe véve próbálunk mindenkinek kedvére tenni, bár tudjuk, hogy maradéktalanul senkinek sem tudunk megfelelni. Ráadásul még azt is felvállaljuk – valószínűleg ezt sem mindenki osztatlan tetszésére –, hogy ismétlésekbe is bocsátkozunk, mert azt gondoljuk, a könyv terjedelme miatt sokan csak az őket érdeklő, rájuk vonatkozó fejezeteket fogják elolvasni. Ám ha ezekbe nem kerülnének be fontos – de máshol már esetleg szintén szereplő – tények, akkor nem találnának célba az egyes részterületeket tárgyaló fejezetek.

Mindezek tükrében a kifejezetten szakmai jellegű és építő, kritikai megjegyzéseket köszönettel fogadjuk a könyv számára létrehozott weboldalon keresztül: www.azoffshorehalala.com.

• • •

Végül, könyvünk kapcsán kérni is szeretnénk a magyar államtól. Mégpedig azt, hogy terjessze ki az amnesztiát úgy, hogy hatálya bármilyen eltitkolt vagy bevallására/megváltására kiterjedjen (kivéve természetesen a nem adójellegű

bűncselekményekből származó vagyont, ahogyan a jelenlegi amnesztiában is szerepel).

A mostani amnesztiaprogram ugyanis különbséget tesz „külföldi” (azaz, aki külföldre juttatta a magyar adó elől a jövedelmet) és „belföldi” (azaz, aki belföldi illegális eszközökkel csökkentették az adójukat) adócsaló között, mivel az csak az előbbi kategóriánál biztosít amnesztiát. A kormányzat talán azért különböztette meg eredetileg a külföldre kijuttatott és a Magyarországon eltitkolt jövedelmet, hogy a devizaegyensúlyt javíthassa a hazahozott deviza által, amit elősegített volna az az eredetileg tervezett kapcsolódó kötelezettség, hogy a hazahozott és legalizált tőkét magyar államkötvénybe fektessék. Ám a magyar államkötvénybe való befektetés követelményét az Európai Unió nem találta elfogadhatónak, mivel az tiltott állami támogatásnak minősül.

Elképzelhető további indokként az is, hogy a jogalkotók úgy gondolták, a belföldön eltitkolt vagyonokat könnyebb felfedni bankszámlaadatokból, ingatlanregiszterből, vagyonadóból, szomszédától, válófélben lévő házastársától stb. Ám, ha valóban lennének a magyar államnak megfelelő eszközei az itthon eltitkolt vagyonok leleplezésére, akkor feltehetőleg már a „fél ország” börtönben ülne. Az állam azonban nem tudta a múltban hatékonyan felderíteni a belföldön eltitkolt jövedelmeket (sem). Emiatt sincs értelme megkülönböztetést tenni, amellett, hogy – joggal – „sérti” a belföldi adóalanyokat a hátrányos megkülönböztetés. Nincs tehát elfogadható, logikus magyarázata, hogy aki külföldi cégekkel csökkentette jogellenesen az adóját, annak megbocsát az állam, aki pedig magyarországi számlagyáraktól vett számlákkal csalta el az adót, arra nem vonatkozik az amnesztia.

A meghosszabbított és kiterjesztett amnesztia és vagyonmegváltás mindenképp szükséges ahhoz, hogy az egész ország tiszta lappal indulhasson a 10%-os adómértékek bevezetésekor. Ám ha nem viszik le az adók mértékét a most is megfizetett szint nagyságrendjére, akkor az amnesztia eleve kudarcra van ítélve, és a csalás – offshore-ral és anélkül – ezentúl is folytatódni fog, hiszen folytatódnia kell, különben az amnesztiázó vállalkozások versenyhátrányba kerülnének a továbbra is csalókkal szemben, így ellehetetlenülnének és tönkremennének.

Végül, mi mással is zárhatnánk ezt a kicsit talán meglepő és hosszúra sikeredett bevezetést, mint a megcélzott offshore tulajdonos érdekét szolgáló, szívhez szóló és értelmére erősen apelláló figyelmeztetéssel?

A könyvben részletesen bemutatandó nemzetközi szervezetek tervei szerint néhány éven belül, minden adóalanyról, minden országból, minden bankszámlát és cégüzletrészt jelentenek az ottani hatóságok az adóalany eredeti országának adóhatósága számára – automatikusan, kérés nélkül – figyelmen kívül hagyva a névleges/nominee szereplőket – ahogyan a következő fejezetben részletezett hatpontos „offshore-kivégző” listából látni fogják. Mindezt úgy, hogy feltehetőleg a visszamenőleges időszakra is lehetséges lesz az ilyen információcsere.

Tehát aki a 6–10 éves elévülési időt tekintve még 2011-ben is offshore-ozik, az szinte beláthatatlan ideig a hatóságok célkeresztjében érezheti magát. S lehet, hogy lesz újabb amnesztia addig, de lehet, hogy nem – írtuk az első kiadásban. Most a harmadikban örömmel állapíthatjuk meg, hogy fohászunk meghallgatásra talált, hiszen – bár felemásra sikeredett, de ismét – van amnesztia, amely – a lobbicsoportoknak köszönhetően – szélesebb kaput tár ki a korábbihoz képest. Most akár a teljes anonimitás is elérhető az amnesztizáltak számára, míg ez korábban nem volt lehetséges.

Az offshore cégek tulajdonosainak mostani döntése sorsfordító és hosszú évekre szóló hatása van – a szó átvitt és valós értemében is – különösen személyes „szabadságfokukra”.

Amint azt fentebb említettük, azt reméljük, hogy azok, akik ma még offshore cégek tulajdonosai, egyetértenek a könyv elolvasása után azzal, hogy valóban lejárt az offshore-ozás ideje, s bár a „játék” szép volt, jó volt, izgalmas volt, de sajnos nincs tovább!

Könyvünk üzenete emiatt nem lehet más, mint amit a cím is jelez: az elmúlt évtizedekben megszokott offshore cégeknek vége, a futószalagon végzett offshore cégbejegyzés és az ilyen cégekkel elkövetett tömeges adóelkerülés/adócsalás lehetősége befejeződött. Game Over!

© Brother László